

Yəxua

Pərwərdigarning Yəxua pəyojəmbərni qaqirixi, uningə wəzipə tapxuruxi

¹ Wə Pərwərdigarning kuli boləqan Musa wapat boləqandin keyin xundəq boldiki, Pərwərdigar Musaning hizmətkari, Nunning oqli Yəxuaəqə səz kəlip mundəq dedi: — □ ■

² Mening kulum Musa wapat boldi. Əmdi sən kəzoqilip, bu həlkning həmmisini baxlap Iordan dəryasidin ətüp, Mən ularəqə, yəni Israillarəqə təkdim kəlidiəqan zeminəqə kirgin.

□ ³ Mən Musaqə eytkinimdək, putunglarning tapini kəyərgə təgkən bolsa, xu jayni silərgə bərdim; ■ ⁴ qəgranglar qəl-bayawandin tartip Liwanəqəqə, Hittiylarning zeminini əz iqiğə elip, Əfrat dəryasidin kün petixtiki Ottura Dengizəqəqə bolidu. □ ⁵ Sening barliq həyat künliringdə həqkim sanga kərxi turalmaydu.

Mən Əzüm Musa bilən billə boləqandək sening bilən billə bolup, seni hərgiz taxliwətməymən.

□ **1:1 «Wə Pərwərdigarning kuli boləqan Musa wapat boləqandin keyin...»** — muxu jümlə «wə» degən səz bilən baxlinip, «Yəxua» degən kitabning «Qanun Xərhi» degən kitab bilən ziq baqlanəqanliqini kərsitidu. «Qan.» 34:12-ayətni kərüng. ■ **1:1** Qan. 1:38; 34:5 □ **1:2 «Mening kulum Musa wapat boldi»** — okurmənlərnəng esidə barki, Musa taəqə qikip Hudaning huzurida yaləuz əlgən wə Huda tərupidin dəpnə kəlinəqan. Həqkim bu ixlarəqə kəz guwahqi bolmionidini («Qan.» 34:5-6). ■ **1:3** Qan. 11:24; Yə. 14:9 □ **1:4 «Ottura Dengizəqəqə...»** — ibraniy tilida «Uluəq Dengizəqəqə...».

■ 6 Sən jür'ətlik wə kəysər boləyin; qünki sən bu həlkni Mən ata-bowiliriya berixkə kəsəm bilən wədə kıləyan zeminoya mirashor kılıp igilitisən.

■ 7 Mening kulum Musa sanga buyruyan barlık kanunoya əməl kılıxka kəngül bəlüp, kət'iy jür'ətlik wə tolimu kəysər boləyin; sən kəyərgila barsang ixliring oqəlibilik boluxi üqün uningdin ya ong ya soloya qətnəp kətmə; □ ■ 8 bu kanun kitabini öz aqzıngdin neri kilmay, uning iqidə pütülgənni həmmisini tutup, uni kəqə-kündüz zikir kılıp oyla; xundak kilsang yolliringda oqəlibilik bolup, əzüng ronak tapisən.

□ ■ 9 Mana sanga: — Jür'ətlik wə kəysər bol, dəp buyruyanidimoqu? Xunga heq wəhimigə qüxmə, yürəksiz bolma; qünki kəyərgə barsang Pərwərdigar Hudaying sən bilən birgidur.

Yəxuaning həlkni Kanaanoya kirip jəng kılıxka təyyarlıxi

10 Xuning bilən Yəxua həlkning baxliriya buyrup: —

11 Silər qedirgahtin ətüp həlkə: — Əzünqlar üqün ozuq-tülük təyyar qilinglar, qünki üq

■ 1:5 Kan. 31:6, 8; İbr. 13:5, 6 ■ 1:6 Kan. 31:23 □ 1:7 «...kət'iy jür'ətlik wə tolimu kəysər boləyin» — hərəkəndə kixi Hudaning əmrlirigə asasen barlık həlkə yetəqilik kılıp, həlkning ixlirini idarə kılıx üqün intayin jür'ətlik boluxi kerək.

■ 1:7 Kan. 5:32; 28:14 □ 1:8 «kitabiki bu kanun kitabı» — (yaki «muqəddəs kanundiki bu kitab» yaki «kitabiki bu kanun») — yaki «Kanun Xerhi» yaki «Musa pəyoqəmbərnin bəx kitabı»ni (yəni «Yarılax», «Misirdin Qıxıx», «Lawaylar» «Qəl-bayawandiki səpər», xundakla «Kanun Xerhi»ni) kərsitidu.

■ 1:8 Zəb. 1:2

kün toxkanda silər İordan dəryasidin ötüp Pərwərdigar Hudayinglar silərgə beridioğan zeminni igiləx üçün kirisilər, — dənglar, dedi.

¹² Yəxua Rubənlər bilən Gadlar wə Man-assəhning yerim kəbilisigə səz kəlip: —

¹³ Hudaning kuli boləğan Musaning silərgə buyrup: — Pərwərdigar Hudayinglar silərgə aramlıq ata kəlip bu zeminni silərgə bərgən, dəp eytkinini esinglarda tutunglar. □ ¹⁴⁻¹⁵ Hotun bala-qaqanglar wə qarpayliringlar Musa əzi silərgə təksim kələğan, İordan dəryasining bu tərpidiki zeminda kalsun, lekin aranglarda kəngilik batur palwan bolsanglar, silər öz kəringdaxliringlarning aldidə səptə turup ularəqə yardəm berip jəng kilinglar; taki Pərwərdigar Hudayinglar kəringdaxliringlarəqə silərgə ata kələqiniəqə ohxax aram ata kəlip, kəringdaxliringlarəqə u ularəqə miras kəlip beridioğan zeminni igilətgüqə xundəq kilinglar. Andin silər təwəlikinglar boləğan zeminni, yəni Hudaning kuli boləğan Musa silərgə təksim kələğan, İordan dəryasining kün qikix tərpidiki bu zeminni igiləx üçün qəytip beringlar, — dedi.□

□ **1:13 «Pərwərdigar Hudayinglar .... bu zeminni silərgə bərgən, dəp eytkinini esinglarda tutunglar»** — Musa pəyoqəmbərnin «Huda... silərgə aramlıq ata kəlip bu zeminni silərgə bərgən» degən səzliri muxu ikki yerim kəbilinin İordan dəryasining **xərk tərpidin** əzliri üçün baldurla yər-zemin igiligənlikini kərsitidu. Həlkə hazır dəryadin ötüp qərbiy tərəptiki zeminni igiləxkə kiridu. Musa pəyoqəmbərnin bu səzliri «Qan.» 3:18-20də tēpilidu. □ **1:14-15 «bu tərəp»** — dəryaning xərk tərpi, hazırki Suriyə zeminini kərsitidu.

16 Ular Yəxuağa jawab berip: — Sən bizgə əmr kıləning həmmisigə əməl kılımiz, sən bizni kəyərgə əwətsəng, xu yərgə barimiz.

17 Biz həmmə ixta Musaning səzigə kulaq saləjinimizdək sanga kulaq salimiz; birdinbir tilikimiz, Pərwərdigar Hudaying Musa bilən billə boləandək sening bilənmu billə boləyay!

18 Kimki sening əmringgə itaətsizlik kılıp, sən bizgə buyruqan hərəkəndək səzliringgə kulaq salmisa, öltürüldü! Sən pəkətla jür'ətlik wə kəysər boləin, — dedi.

2

Qarlıoquqilarni əwətit

1 Andin keyin Nunning oqlı Yəxua ikki qarlıoquqini Xittimdin əwətip ularğa: — Silər berip u zeminni, bolupmu Yeriho xəhirini qarlap kelinglar, dedi. Xuning bilən ular u yərgə berip, Raħab atlık bir paħixining öyigə kirip kəndi.

2 Lekin birsi kelip Yeriho padixahıq: — Būgün keqə Israillardin birnəqqə kixi bu zeminni qarlıoqılı kəptu, dəp həwər yətküzdi.

3 Xuning bilən Yeriho padixahı Raħabning kəxiqə adəm əwətip: — Sening kəxingoğa kelip, öyünggə kirgən xu kixiləni bizgə tapxurup bərgin, qünki ular bu zeminning hər yerini paylıoqılı kəptu, — dedi.

4 Lekin u ayal u ikki kixini elip qikip yoxurup kəyoqanidi; u jawab berip: — Dərwəkə bu

kixilər mening qeximoğa kəldi, lekin mən ularning nədin kəlgənlikini bilmidim; ⁵ karangoşu qūxūp, kowukni etidioşan waqit kəlgəndə xundak boldiki, bu adəmlər qikiş kətti. Mən ularning kəyərgə kətkinini bilməymən. Ularni tezdin qoşlisanglar, qoşum yetixiwalisilər, — dedi.

⁶ Lekin u ayal ularni əgzigə elip qikiş, əgzining üstidə rətləp yeyip koyoşan zioşir pahallirining astioğa yoxurup koyoşanidi. ⁷ U waqitta ularning kəynidin izdəp qoşlioşuqilar Iordan dəryasining yoli bilən qikiş dərya keqiklirigiqə qoşlap bardı. Ularni qoşlioşuqilar xəhərdin qikixi bilənla, xəhərninq kowuki taqaldi.

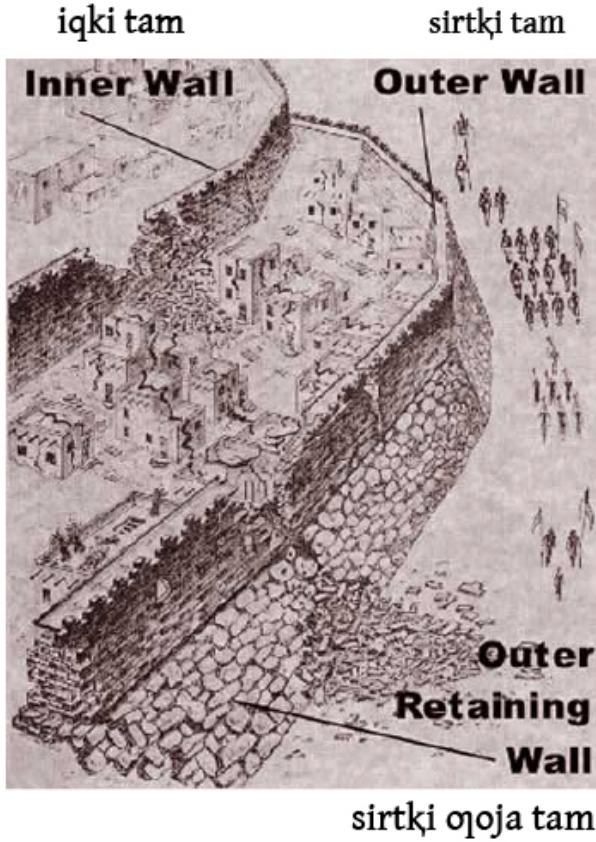
⁸ Xu waqitta, u ikkiylən tehi uhlaxqa yatmioşanidi, Raşab əgzigə qikiş ularning qexioğa berip ⁹ ularoğa: — Pərwərdigarning bu zeminni silərgə miras kilip bərgənlikini, xundakla silərdin boləşan wəhimənglar bizlərgə qūxūp, bu zemindikilərninq həmmisi aldinglarda həlidin ketəy deginini bilimən; ¹⁰ qunki biz silər Misirdin qikqininglarda Pərwərdigarning aldinglarda Kizil Dengizni qorutqanlikini, xundakla silərninq Iordan dəryasining u tərpidiki Amoriylarning ikki padixahi Sişon bilən Ogni qandak kiləşanlikinglarni, ularni mutlək yokatqanlikinglarni angliduk. ■ ¹¹ Buni anglap yurikimiz su bolup, silərninq səwəbinglardin hərqaysimizning rohi qikiş kətti. Qunki Pərwərdigar Hudayinglar bolsa yukirida,

■ 2:10 Mis. 14:21; Qəl. 21:24, 34; Yə. 4:23

asmanlarning həmdə təwəndə yərning Hudacidur. ■ 12-13 Əmdi silərdin ətünimənki, mən silərgə kərsətkən himmitim üqün silərmu mening atamning jəmətigə himmət kəlixkə Pərwərdigarning nami bilən mənə kəsəm kilinglar, xundakla ata-anamni, aka-uka, aqasingil kərindaxlirimni wə ularqə təwə barliqioqə qəkilmasliqinglar, jənimizni tirik qaldurup, əlumdin qutkuzuxunglar toqrisida mənə bir kapalət bəlgisini beringlar, — dedi.

14 Ikkiylən uningqə: — Əgər sən bu iximizni axkarilap qoymisang, silər jeninglardin ayril-sanglar, bizmu jənimizdin ayriloqaymiz! Xuningdək xundak boliduki, Pərwərdigar bizgə bu zeminni igə kəloquzoqanda, biz jəzmən silərgə mehribanlarqə wə səmimiy muamilidə bolimiz, dedi.

15 Xuning bilən ayal ularni pənjiridin bir tana bilən qüxürüp koydi (qünki uning ətə xəhərning sepidida bolup, u sepidning üstidə olturatti).

Yeriho xəhridiki qox katlamlik səpillər

16 Ayal u ikkisigə: — Qoşlişuqılar silərgə uqrap qalmasıliki üçün, taşka qikip, u yərdə üq kün yoxurunup turunglar; qoşlişuqılar xəhərgə qayıtp kəlgəndin keyin, andin silər öz yolunglaroqa mangsanglar bolidu, — dedi.

17 Ikkisi ayaloqa: — Əgər sən bizning deginimizdək qilmisang, sən bizgə qilozuozan kəsəmdin halas bolimiz: — 18 Mana, biz zeminota kirgən qaotda, sən bizni qüxürüxkə ixlətkən bu qizil tanini pənjirigə baqlap koyoin; andin ata-anangni, aka-uka qerindaxliringni, xundakla atangning barliq jəmətidikilərnə öyünggə, özünggə yioip jəm kiloip. 19 Xundak boliduki, öyüngning ixikliridin taxkiriota qikkən hərkimining keni öz bexida bolidu; biz uningota məs'ul əməsmiz; ləkin biraw öyüngdə sən bilən billə boləan birsining üstigə qol salsa, undakta uning keni bizning beximizota qüxkəy! ■ 20 Əgər sən bu iximizni axkarilap koyasang, sən bizgə qilozuozan bu kəsəmdin halas bolimiz, — dedi.

21 Raħab javab berip: — Silərnəng degin- inglərdək bolsun dəp, ularni yoloqa selip koydi. Ular kətkəndin keyin, ayal pənjirigə u qizil tanini baqlap koydi.

22 U ikkisi u yərdin ayrilip, taotqa qikip, qoqliquqilar *xəhərgə* kaytip kətkügə u yərdə üq kün turdi. Qoqliquqilar yol boyidiki həmmə yərnə izdəpmu ularni tapalmidi. 23 Andin bu ikkisi taotdin qüxüp, kaytip mangdi; ular dəryadin ötüp, Nunning oqli Yəxuanəng kexiota kelip, bexidin kəqürgənlirining həmmisini uningota dəp bərdi. 24 Ular Yəxuaota: — Pərwərdigar dərwəkə barliq zeminni qolimizoqa tapxurdi; zeminda turuwatqanlarnəng həmmisi bizning tüpəylimizdin rohi qikip kətti, — dedi.

3

Israilning Jordan daryasidin o'tuxi

¹ Yəxua o'tisi tang səhərdə turup, pütkül Israil bilən Xittimdin ayrilip Jordan daryasioqa kəldi; ular daryadin otküqə xu yərdə bargah tikip turdi. ² Üq kün toxup, sərdarlar qedirgahtin o'tüp, ³ həlkqə əmr kilip: — Silər Pərwərdigar Hudayinglarning əhdə sandukini, yəni Lawiylarning uni kətürüp mango'inini kərgən haman, turəqan ornunglardin kəzoqilip, əhdə sandukining kəynidin əgixip menginglar.

⁴ Lekin uning bilən silərnin arilikinglarda ikki ming gəz arilik qalsun; kaysi yol bilən mangidiqininglarni bilixinglar üqün, uningəqə yəqinlaxmanglar; qünki silər ilgiri muxu yol bilən mengip bakmioqansilər, — dedi.

⁵ Yəxua həlkqə: — Əzünglarni pak-mukəddəs kilinglar, qünki ətə Pərwərdigar aranglarda möjizə-karamətlərnəni kərsitidu, — dedi. ⁶ Andin Yəxua kahinlarəqə: — Əhdə sandukini kətürüp həlkning aldidə daryadin o'tünglar, dəp buyruwidi, ular əhdə sandukini elip həlkning aldidə mangdi.

⁷ Pərwərdigar Yəxuaəqə səz kilip: — Həmmə Israilning Mening Musa bilən billə boləqinimdək, sening bilənmu billə bolidiqanlikimni bilixi üqün bügündin etibarən seni ularning nəziridə qong kilimən.■ ⁸ Əmdi sən əhdə sandukini kətürgən kahinlarəqə: — Silər Jordan daryasining süyining boyioqə yetip kəlgəndə, Jordan daryasi iqidə turunglar, — degin, — dedi.

■ 3:7 Yə. 1:5

9 Yəxua Israillaroq: — Bu yakka kelinglar, Pərwərdigar Hudayinglarning səzini anglanglar, dedi.

10-11 Andin Yəxua: — Mana, silər xu ix arkilik mənggülük həyat Təngrining aranglarda ikənlikini, xundakla Uning silərninğ aldinglardin Hittiylar, Girgaxiylar, Amoriylar, Kanaaniylar, Pərizziylar, Hiwiylar, Yəbusiylarni həydiwetidiqanlikini bilisilər — pütkül yər-zeminning igisininğ əhdə sandukı silərninğ aldinglarda İordan dəryasi iqidin ötküzüdidu. **12** əmdi İsrailning kəbiliridın on ikki adəmni tallanglar, hərəkaysi kəbilidin birdin bolsun; **13** xundak boliduki, pütkül yər-zeminning İgisi bolqan Pərwərdigarınğ əhdə sandukını kətürgən kahinlarning tapını İordan dəryasining süyigə təgkəndə, İordan dəryasining süyi, yəni bax ekınidin ekıp kəlgən sular üzüp taxlinip, dərya kətürölüp dəng bolidu, — dedi.■

14 Əmdi xundak boldiki, həlk qediriliridin qikip İordan dəryasidin ötməkqi bolqanda, əhdə sandukını kətürgən kahinlar həlkning aldida mangdi; ■ **15** əhdə sandukını kətürgüqilər İordan dəryasioqə yetip kelip, putliri suoqə tegixi bilənla (orma waqtida İordan dəryasining süyi dəryaning ikki kiroqikidin texip qıqıdu), ■ **16** yukiri ekındiki sular heli yiraqtila, Zarətanning yenidiki Adəm xəhirining yenida tohtap, dəng boldi; Arabah tüzlənqliki boyidiki dengizoqə, yəni «Xor Dengizi»oqə ekıp

qūxūwatkan keyinki ekimi üzülüp kaldı; həlk bolsa Yeriho xəhırining udulidin *dəryadin* ötüp mangdı. □ ¹⁷ Pütkül İsrail kuruq yərnı dəssəp, barlık həlk İordan dəryasidin pütünləy ötüp boluquçilik, Pərwərdigarning əhdə sanduqını kətürgən kaħınlar İordan dəryasining otturısında kuruq yərdə məzmut turdı.

4

Dəryadin ötkənliki hatiriləx

¹ Pütkül həlk İordan dəryasidin tamamən ötüp boluqanda, Pərwərdigar Yəxuaşa səz kılıp: — ■
² Həlkning arısidin on ikki adəmnı tallıqın, hər kəbilidin birdin adəm bolsun, ³ ularoqa: — Silər İordan dəryasining otturısidin, kaħınlarning putliri məzmut turuqan jaydin on ikki taxni elip, ularni kətürüp kelip özünglar bügün keqə bargah tikidıqan yərgə koyunglar, degin, dedı.
⁴ Xuning bilən Yəxua hər kəbilidin birdin adəmnı, yəni İsrailar arısidin tallıqan on ikki kixini qaķırdı; ⁵ andin Yəxua ularoqa: — Silər İordan dəryasining otturıšoqa qūxüp Pərwərdigar Hudayinglarning əhdə sanduqining aldıoqa berip, İsrailning on ikki kəbilisining sanıoqa mas həlda birdin taxni elip mürənglərgə koyunglar. ⁶ Qünki bu aranglarda bir əslətmə-bəlgə bolıdu; kəlgüsidə baliliringlar:

□ **3:16** «Adəm xəhırı» — «Adəm» xəhərnıng nami. «Xor dengizi» — hazır «Ölük Dengiz» dəp atılıdu. ■ **4:1** Yə. 3:12

— Bu taxlarning silərgə nemə əhmiyiti bar? —
dəp sorap qalsa, silər ularoşa: —

⁷ Iordan dəryasining suliri Pərwərdigarning əhdə sanduqining aldida üzüp qoyuldi; *əhdə sanduqi* Iordan dəryasidin ötküzülgəndə Iordan dəryasining suliri üzüp qoyuldi; xunga bu taxlar Israillaroşa mənggülük bir əslətmə-bəlgə bolidu, — dəp jawap berisilər.■

⁸ Xuning bilən Israillar Yəxua ularoşa buyruoqandək kildi. Pərwərdigarning Yəxuaşa qiloğan əmri boyiqə Israilning kəbililirining sanoşa muwapik Iordan dəryasining otturisidin on ikki taxni elip, konidioğan jayoşa kətürüp berip, xu yərdə koyup koydi.

⁹ Buningdin baxka Yəxua Iordan dəryasining otturisida əhdə sanduqini kətürgən kahinlarning putliri mustəhkəm turoğan jayda on ikki taxni tikləp koydi. Bu taxlar bolsa bügüngiqə xu yərdə turidu.

¹⁰ Pərwərdigar Yəxuaşa həlkə eytixka tapilioğan barlik ixlar orunlanoquqilik, yəni Musa əslidə Yəxuaşa buyruoqanlirining həmmisi bəja kəltürülgüqə, əhdə sanduqini kətürgən kahinlar Iordan dəryasining otturisida tohtap turdi. Həlkə xu yərdin tezdin ötüwatatti.

¹¹ Xundak boldiki, barlik həlkə tamamen ötüp bolqanda, Pərwərdigarning *əhdə sanduqi* bilən kahinlar həlkəning aldidin ötti.

¹² Rubənlər bilən Gadlar wə Manassəhning yerim kəbilisidikilərmu Musaning ularoşa buyruoqinidək səptə tüzüp Israillarning aldida

dəryadin etti. □ ■ 13 jəmiy bolup kırık minggə qorallanojan kixi Pərwərdigarning aldidin ətüp, Yeriho tüzləngliklirigə kelip, jəng kılıxka təyyar turdi.

14 U küni Pərwərdigar Yəxuani pütkül Israilning nəziridə qong qildi; ular uning pütün ɵmridə Musadin kɵrkəkəndək uningdinmu kɵrkəti.■

15 Pərwərdigar Yəxuaƣa sɵz kilip: —

16 Həküm-guwahlik sanduƣini kɵtürgən kaħinlarƣa: — Iordan dəryasidin qıkinglar, dəp buyruƣın, dedi.□

17 Xunga Yəxua kaħinlarƣa: — Iordan dəryasidin qıkinglar, dəp buyrudi. 18 Xundaƣ boldiki, Pərwərdigarning əhdə sanduƣini kɵtürgən kaħinlar Iordan dəryasining otturisidin qıƣıp, putlirining tapini kuruƣlukni dəssixi bilənla, Iordan dəryasining süyi yənə ɵz jayioƣa ƣaytip kelip, awwalkidək ikki ƣıroƣıƣioƣıƣə texip əkıxka baxlıdi.

19 Həlk bolsa birinƣi ayning oninƣi küni Iordan dəryasidin ətüp, Yerihoƣning xərkıning əng ƣət

---

□ 4:12 «...Musaning ularƣa buyruƣınidək səptə tüzüp,...» — yaki «Musaning ularƣa buyruƣınidək ƣoral-yaraƣlarnı kɵtürüp,...». ■ 4:12 Qəl. 32:20, 29

■ 4:14 Yə. 3:7 □ 4:16 «Həküm-guwahlik sanduƣı» — muxu yərdə «həküm-guwahlik» Hudaning Israilƣa bolƣan tƣp əmrlirini, xundaƣla uning Israil bilən bolƣan əhdisini kɵrsitidu; Hudaning mukəddəs maħiyiti wə karakteri xu əmrlərdə ayan ƣılinoƣaƣƣa, «həküm-guwah» dəpmu atilidu. Oƣurmənlərgə ayankı, xu əmrlər əhdə sanduƣı iqidə saƣlaklik tax tahtaylar üstidə pütüklük idi. Xunga bəzidə sanduƣ «həküm-guwahlik sanduƣı», ibadət qədiri «həküm-guwahlik qədiri» dəp atilidu.

təripidiki Gilgaloqa kelip qedirgah tikti.

²⁰ Ular Iordan dəryasidin aloqə kəlgən on ikki taxni bolsa, Yəxua ularni Gilgaldə tikləp qoydi;

²¹ andin Israillərə: — Keyin baliliringlar öz atiliridin: — Bu taxlarning əhmiyiti nemə, dəp sorisa, ²² silər baliliringlarə mundaq ukturup qoyunglar: — «Israil ilgiri kuruq yəni dəssəp Iordan dəryasidin ötkənidi; ²³ qünki Pərwərdigar Hudayinglar biz Kizil Dengizdin ötküqə aldimizda uning sulirini kurutup bərgəndək, Pərwərdigar Hudayinglar silər ötküqə aldinglarda Iordan dəryasining süyini kurutup bərdi; ■ ²⁴ yər yuzidiki barliq əllər Pərwərdigarning qolining qanqilik küqlüklükini bilsun, xundaqla silərnin Pərwərdigar Hudayinglardin həmixə qorkuxunglar üqün U xundaq qildi» — dedi.

5

¹ Xundaq boldiki, Iordan dəryasining qərb təripidiki Amoriylarning həmmə padixahliri bilən dengizning yenediki Qanaaniylarning həmmə padixahliri Pərwərdigarning Israillar ötüp kətküqə ularning aldidin Iordan sulirini kandaq kurutup bərginini angliqanda, yürəkliri su bolup, Israillarning səwəbidin ularning rohi qikay dəp qaldi.

Yengi bir dəwrning sünnət kilinixi

² U waqıtta Pərwərdigar Yəxuaşa söz kilip: — Sən qağmaq taxliridin piqaqlarni yasap, Israillarni ikkinqi ketim hətnə kiləyin, dedi. ■

³ Xuning bilən Yəxua qağmaq taxliridin piqaqlarni yasap, Israillarni «Hətnilik dənglüki»də hətnə kildi. □ ⁴ Yəxuaning ularni hətnə kilixining səwəbi xu idiki, Misirdin qıqqan jənggə yarişudək həmmə ərkəklər Misirdin qıqqandin keyin qəllükning yolida əlöp tügigənidi. ⁵ Qünki Misirdin qıqqan barlıq həlk hətnə kilinən bolsimu, ləkin Misirdin qıqip qəllükning yolida yürgən waqıtta Israil arisida tuşulənlarıning həmmisi hətnisiz qalənidi; ⁶ Qünki əslidə Pərwərdigarning awazişa kulak salmişən, Misirdin qıqqan həlk iqidiki jənggə yarişudək barlıq ərkəklər əlöp tügigüqə Israillar kirik yil qəldə yürgənidi; Pərwərdigar ularşa: — Siləni Mən atabowiliringlarşa berixkə kəsəm bilən wədə kilən zeminni, yəni süt bilən həsəl aqidən yurtni kərgüqilər kilmaymən, dəp kəsəm kilənidi. ■ ⁷ Ləkin Pərwərdigar ularning ornini basturən əwladliri bolsa, yolda hətnə kilinmişəqqa, Yəxua əzi ularni hətnə kildi.

⁸ Barlıq həlk hətnə kilinip, sakəyoquqilik qədirlirida, əz orunliridin qıqmay turdi.

⁹ U waqıtta Pərwərdigar Yəxuaşa: — Bügün Mən Misirning ar-nomusini üstünglərdin yumil-itiwəttim, dedi. Xuning bilən u jayşa «Gilgal» dəp nam qoyulup, taki bügüngiqə xundak atal-

---

■ 5:2 Mis. 4:25 □ 5:3 «Hətnilik dənglüki» — ibraniy tilida «Gibeah haaralot». ■ 5:6 Qəl. 14:23

maqta. □

¹⁰ Xuning bilən Israillar Gilgaldə qedir tikip turdi. Birinçi aynıng on tətinqi küni ahximi Yeriho diyarining tüzlənglikliridə «ötüp ketix heyti»ni ötküzdi. ■ ¹¹ «Ötüp ketix heyti»ning ətisi ular xu yərning axlık məhsulatliridin yedi, jümlidin xu küni petir nanlarni wə qomaqlarni yedi. ■ ¹² Ular xu zeminning axlık məhsulatliridin yegəndin keyin, ətisi «manna»ning qüxüxi tohtidi. Xu waqittin tartip Israillarğa heq manna bolmidi; xu yilda ular Qanaan zemining məhsulatliridin yedi.

Yeriho xəşirining üstidin oqalibə klix

¹³ Əmma Yəxua Yerihoğa yeqin kəlgəndə, bexini kətürüp qariwidi, mana uning aldida suquruloqan kiliqni tutup turoqan bir adəm turatti. Yəxua uning qexioğa berip uningdin: — Sən biz tərəptimu, yaki düxmənlirimiz tərəptimu? — dəp soridi. ■

¹⁴ U jawab berip: — Yak, undaq əməs, bəlki Mən Pərwərdigarning qoxunlirining Sərdari bolup kəldim» — dedi.

□ **5:9 «Misirning ar-nomusi»** — bu nemini kərsitidu? Bizningqə u mundaq üq jəhətni öz iqiğə alidu: . (1) sünnət klixini bilən ular butpərəs Misirliklərğa ohximaydiqan boldi, Hudaning əhdisiğə baqlanoqan kixilərdin boldi («Yar.» 17:10-14ni kərüng); (2) Misirliklər əslidə ularni mazaq klixip: «ular qəl-bayawanda əlməy qalmaydu» degən boluxi mumkin («Mis.» 32:12); ular wədə klixinoqan zeminoğa kirixi bilən bu mazaq səzi yok bolatti; (3) Israillar hazır kulluqta kəlix nomuslukidin azad bolqan. «**Gilgal**» — «yumilax» degən mənidə. ■ **5:10** Mis. 12:6 ■ **5:11** Mis. 12:39; Law. 2:14 ■ **5:13** Mis. 23:23

Yəxua yərgə düm yikilip səjdə kilip uningə: — Rəbbimning kuliəğa nemə tapxurukliri barkin? dəp soridi. □ ■

¹⁵ Pərwərdigarning qoxunining Sərdari Yəxuaəğa: — Putungdiki kəxingni saləqin, qünki sən turəjan yər muqəddəs jaydur, dewidi, Yəxua xundak kildi. ■

6

¹ Yeriho sepilining qowuk-dərwaziliri Israil-larning səwəbidin məhkəm etilip, heqkim qikalmaytti, heqkim kirəlməytti.

² Pərwərdigar Yəxuaəğa söz kilip: — Mana, Mən Yeriho xəhirini, padixahini həmdə batur jəngqilirini kolungə tapxurdum.

³ Əmdi silər, yəni barliq jəngqilər xəhərnə bir kətim aylinip menginglar; altə kungiqə hər küni xundak qilinglar. ⁴ Həmdə yəttə kahin əhdə sandukining aldidə qoqkar munggüzidin etilgən yəttə burəqini kətürüp mangsun; yəttinqi künigə kəlgəndə silər xəhərnə yəttə kətim aylinisilər; kahinlar burəqilarni qalsun. ⁵ Xundak boliduki, ular qoqkar burəqiliri bilən sozup bir awaz qikarəqinida, barliq kixilər burəqining awazini

□ **5:14** «Yəxua yərgə düm yikilip səjdə kilip...» — heli roxənki, Yəxua bu zatni Hudaning süpitidə dəp bilip səjdə qiləqanda, u zat uni tosumidi. Keyin (6:2) «Pərwərdigarning qoxunining Sərdari» boləqan xu zat Pərwərdigardək səzləydu. Bu «Pərwərdigarning Pərixtsisi» — Hudaning özini axkarilixi bolup, yəni Məsihning Əzidin baxqa heqkim əməstur. «Yar.» 16:7ni wə izahatni kərüng. ■ **5:14** Yar:18:1-3; Mis:23:20-22

■ **5:15** Mis:3:5

anglap, kattik tətənə kılıp towlisun; buning bilən xəhərninǵ sepilliri tegidin ərülüp qüxidu, hər bir adəm aldioǵa qarap etilip kiridu, — dedi.

⁶ Xuning bilən Nunning oqlı Yəxua kahinlarnı qakirip ularǵa: — Silər əhdə sanduǵını kətürüp menginglar; yəttə kahin Pərwərdigarning əhdə sanduǵınınǵ aldida yəttə qoǵqar burǵısını kətürüp mangsun, dedi

⁷ U həlkqə: — Qıqıp xəhərni aylininglar; qorallıq ləxkərlər Pərwərdigarning əhdə sanduǵınınǵ aldida mangsun, dedi.

⁸ Yəxua buni həlkqə buyruǵandın keyin, Pərwərdigarning aldida yəttə qoǵqar burǵısını kətürgən yəttə kahin aldioǵa mengip burǵılarnı qaldı; Pərwərdigarning əhdə sanduǵı bolsa ularnıng kəynidin elip mengildi. ⁹ Qorallıq ləxkərlər burǵa qeliwatqan kahinlarning aldida mangdi; əhdə sanduǵınınǵ arkidin qoǵdıǵı qoxun əgixip mangdi. Kahinlar mangoǵaq burǵa qalatti.

¹⁰ Yəxua həlkqə buyrup: — Mən silərgə: «Towlanlar» demigüqə nə towlımanlar, nə awazinglarnı qıqarmanglar, nə aǵzinglardin heqbir səzmu qıqmısun; ləkin silərgə «Towlanlar» degən künidə, xu qaoǵda towlانlar, — degənidi.

¹¹ Xu tərıkidə ular Pərwərdigarning əhdə sanduǵını kətürüp xəhərni bir aylandı. Halayıq qedirǵahqa kaytıp kelip, qedirǵahda kəndi.

¹² Ətisi Yəxua tang səhərdə qoǵtı, kahinlarmu Pərwərdigarning əhdə sanduǵını yənə kətürdi;

¹³ Pərwərdigarning əhdə sanduǵınınǵ aldida

yəttə qoçqar burəjisini kətürgən yəttə kaħin aldioəa mengip tohtimay qelip mangatti; *kaħinlar* mangoəaq burəja qaloəanda, qorallik ləxkərlər ularning aldida mangdi, arkidin qoədioəuqi qoxun əgixip mangdi. □

¹⁴ Ikkinqi künimu ular xəhərninq ətrapini bir qetim aylinip, yənə qedirgahəka yenip kəldi. Ular altə künqiəə xundak qilip turdi.

¹⁵ Yəttinqi küni ular tang səhərdə qopup, ohxax hələttə yəttə qetim xəhərninq ətrapini aylandi; pəkət xu künila ular xəhərninq ətrapini yəttə qetim aylandi. ¹⁶ Yəttinqi qetim aylinip bolup, kaħinlar burəja qaloəanda

Yəxua həlqə: — Əmdi tovlanqlar! Qünki Pərwərdigar xəhərnini silərgə tapxurup bərdi!

¹⁷ Ləkin xəhər wə uninq iqidiki barliq nərsilər Pərwərdigarəja mutlək ataloəanliqi üqün *silərgə* «həram»dur; pəkət pəhixə ayal Raħab bilən uninq pütün əyidikilərlə aman qalsun; qünki u biz əwətkən əlqilirimizni yoxurup qoyəanidi.

□ ¹⁸ Ləkin silər qandakla bolmisun «həram»

□ **6:13 «kaħinlar mangoəaq burəja qaloəanda, qorallik ləxkərlər ularning aldida mangdi, arkidin qoədioəuqi qoxun əgixip mangdi»** — yaki «qorallik adəmlər bolsa ularning aldida mangdi, arkidin qoədioəuqi qoxun əgixip burəja qaloəaq mangdi». □ **6:17 «Pərwərdigarəja mutlək ataloəanliqi üqün silərgə həram bolidu»** — «həram» ibranij tilida «həram». Muxu uqum ibranij tilida pəkət «Pərwərdigarəja «həram» dəp atilidu» degən səzlər bilən ipadilinidu. Ibranj tilida «həram» dəp bekitilgən hər bir nərsə adəttə mutlək həlak qilinixi kerək (24-ayətni kəring). Ləkin muxu qetim xəhərdin elinoəan metaldin yasaloəan nərsilər Pərwərdigarning yolida ixlilixkə saqlansun, dəp buyruləanidi (19-ayətni kəring).

dəp bекитilgən nərsilərdin özünqlarni tartinglar; bolmisa, «haram» қilinoqan nərsilərdin elixinglar bilən özünqlarni haram қilip, Israilning qedirgahinimu haram қilip uning üstigə apət qüxürisilər. ¹⁹ Əmma barliқ altunkümүx, mis wə təmürdin boloqan nərsilər bolsa Pərwərdigarоја muқəddəs қilinsun; ular Pərwərdigarning həzinisigə kirgüzulsun, — dedi.■

²⁰ Xuning bilən həlқ towlixip, kaһinlar burоја qaldi. Xundақ boldiki, həlқ burоја awazini angliоinida intayin қattiq towwiwidi, sepil tegidin өrүlүp qүxti; həlқ uning üstidin өtүp, һərbiri öz aldioја atlinip kirip, xəһərnü ixоqal қildi. ■

²¹ Ular ər-ayal bolsun, keri-yax bolsun, қoykala wə exəklər bolsun xəһər iqidiki һəmmüni қiliqlap yоқatti.

²² Yəxua u zeminni qarlap kəlgən ikki adəmgə: — Silər u paһixə hotunning öyigə kirip, uningоја bərgən kəsiminglar boyiqə uni wə uningоја təwə bolоqanlarning һəmmüsinü elip қiқinglar, dedi.■

²³ Xuning bilən ikki qarlioқuqi yax yigit kirip, Raһabni ata-anisi bilən kərindaxlirioја қoxup һəmmə nərsiliri bilən elip қiқti; ular uning barliқ uruқ-tuоқanlirini elip kelip, ularni Israilning qedirgahining sirtioја orunlaxturup қoydi.

²⁴ Halayiq xəһərnü wə xəһər iqidiki һəmmə nərsilərnü ot yeqip kəydürүwətti. Pəқət altunkümүx, mis wə təmürdin bolоqan қақа-қuқа əswablarnü yioqip, Pərwərdigarning öyining

■ 6:19 Qel. 31:54 ■ 6:20 Ibr. 11:30 ■ 6:22 Yə. 2:14; Ibr. 11:31

həzinasigə əkirip qoydi.

²⁵ Lekin Yəxua pahixə ayal Raħabni, ata jəmätidikilərnı wə uningə təwə boləanlirining həmmisini tirik saħlap qaldı; u bğüngiqə İsrail arisida turuwatıdu; qünki u Yəxua Yerihoni qarlaşqa əwətkən əlqilərnı yoxurup qoyqanidi.

²⁶ U qaoqda Yəxua aħaħ-bexarət berip: — Bu Yerihə xəhırini qaytidin yasaxqa kəpkan kixi Pərwərdigarning aldidə qarəlix astida bolidu; u xəhərning ulini saləanda tunji oqlidin ayrilidu, xəhərning kəwuklirini orunlaxturıdıoħan qaoqda kiqik oqlidinmu ayrilidu, — dedi. □ ■

²⁷ Pərwərdigar Yəxua bilən billə idi; uning nam-xəhriti pütkül zeminoħa kəng tarkaldı.

7

Aħanning ħunah qılip İsrail üstigə apət qüxürüxi

¹ Lekin İsrail «ħaram» nərsilər üstidə itaətsizlik kildi; qünki Yəhuda kəbilisidin boləan Zərahning əwrısı, Zabdining nəwrısı, Karmining oqli Aħan degən kixi ħaram dəp

□ **6:26** «U qaoqda Yəxua aħaħ-bexarət berip...» — baxqa birhil tərjimisi: - «U qaoqda Yəxua kəsəm iqip...». Lekin bizningqə Yəxuaning səzi kəsəm əməs. «...xəhərning kəwuklirini orunlaxturıdıoħan qaoqda kiqik oqlidinmu ayrilidu» — bu bexarətning əməlgə axuruluxı «1Pad.» 16:34də hatirilidı.

■ **6:26** 1Pad. 16:34

bekitilgən nərsilərdin aloqanidi. Buning bilən Pərwərdigarning oʻzipi Israiloʻa koʻzoʻaldi. ■

² Yəxua Yerihodin Bəyt-Əlning xərək tərpidiki Bəyt-Awənniŋ yenida bolqan Ayi xəhirigə birnəqqə adəm əwətip ularoʻa: — U yərgə qikip u zeminni qarlap kelinglar, dəp buyrudi. Xuning bilən u adəmlər qikip Ayi zeminini qarlap kəldi. ³ Ular qaytip kelip, Yəxua oʻa: — Həmmə həlkning u yərgə berixining həjiti yoʻk ikən, ikki-üq mingqə adəm bolsila ayioʻa hujum kilip *uni igiliyələydu*; u yərdə olturuxluk kixilər az boləoʻa qə, pütkül həlkni awarə kilip u yərgə əwətmigin, — dedi.

⁴ Xuning bilən həlktin üq mingqə kixi u yərgə qikti; lekin bular Ayining adəmliri aldidin qeqip ketixti. ⁵ Ayining adəmliri ulardin ot-tuz altiqə kixini urup əltürdi; qaloqanlarni sepil qowukining aldidin Xəbarim oʻiqə qoqlap berip, u yərdiki dawanda ularni urup məqlup qildi. Andin həlkning yuriki su bolup, kattik sarasingə qüxti. □ ⁶ Yəxua kiyimlirini yir-tip, Israilning aqsakalliri Pərwərdigarning əhdə sandukining aldida yərgə düm yikilip, baxlirioʻa topilarni qeqip, u yərdə kəq kirgüqə yetip qaldi. ⁷ Yəxua: — Ah, Rəb Pərwərdigar, sən bizni Amoriylarning qolioʻa tapxurup həlak kilix üqün, bu həlkni nemixqə Iordan dəryasining bu tərpidigə otküzgənsən? Biz Iordan dəryasining u tərpidə turuwərgən bolsaq boptikən! ⁸ Əy

---

■ **7:1** Yə. 22:20; 1Tar. 2:7 □ **7:5** «...qaloqanlarni sepil qowukining aldidin Xəbarim oʻiqə» — yaki «qaloqanlarni sepil qowukining aldidin «dəzlər» degən jayoʻiqə».

Rəbbim! Israil öz düxmənlirining aldidin burulup kaçqan yərdə mən nemimu deyələymən?

⁹ Qanaaniylar, xundakla zeminda barlıq turuwatqanlar buni anglisa bizni kapsiwelip yər yüzidin namimizni üzüp taxlaydu; xu qaoşda Sən uluoş nam-xəhriting üçün nemiləрни kilisən?! — dedi.

¹⁰ Lekin Pərwərdigar Yəxuaşa jawab berip mundak dedi: — «Ornungdin qop! Nemixka xundak düm yatisən? ¹¹ Israil gurnah kildi! Ular yənə Mən ularşa tapiloşan əhdəmgə hilaplık kilip, haram dəp bekitilgən nərsilərdin elip, oşrilik kilip, aldamqilik kilip həm haram bekitilgənni öz mallirining arisoşa tikip qoydi. ¹² Xunga Israillar düxmənlirining aldida tik turalmaydu; ular əzlrini «haram» kilip bekitip, mutlək yokitilixka yüzləngəqkə, düxmənlirining aldidin burulup arkisioşa kaçidu. Əgər silər «haram» dəp bekitilgənni aranglardin tamamən yok kilmisanglar, mundin keyin mən silər bilən billə bolmaymən.

¹³ Əmdi sən turup həlkni pak-mukəddəs kilip ularşa: — «Ətə üçün əzünqlarni pak kilinglar; qünki Israilning Hudasi Pərwərdigar xundak dəydu: — Əy Israil, səndə «haram» dəp bekitilgən nərsə bardur; bu haram nərsini aranglardin yok kilmioşuqilik düxmənliringlearning aldida tik turalmaysilər.

¹⁴ Ətə səhərdə silər kəbilə boyiqə hazır kilinisilər; xundak boliduki, Pərwərdigar bekitkən kəbilə jəmət-jəməti boyiqə birdin-birdin aldioşa kəlsun; Pərwərdigar bekitkən jəmət ailə-ailə boyiqə birdin-birdin hazır bolup

aldioʻa kəlsun; andin Pərwərdigar bekitkən ailidiki ərkəklər birdin-birdin aldioʻa kelip hazir bolsun. □ 15 Xundak boliduki, haram dəp bekitilgən nərsini öz yenida sakliʻoʻan kixi tepiloʻanda, Pərwərdigarning əhdisigə hilaplik kילוanliki uqun həm xundakla Israil iqidə rəzillik sadir kילוini uqun u wə uningoa barlik təwə boloʻanlar otta kəydürülsun, — dəydu», dəp eytkin».

16 Yəxua ətisi tang səhərdə turup Israilni aldioʻa yioʻip, kəbilə-kəbilini hazir kiliwidi, Yəhuda kəbilisi bekitildi; 17 u Yəhudaning jəmətlirini hazir kiliwidi, Zarhiylar jəməti bekitildi. U Zarhiylar jəmətini ailə-aile boyiqə aldioʻa kəltürüwidi, Zabdi degən kixi bekitildi. □ 18 Zabdi öz ailisidiki ərkəklərnı birdin-birdin hazir kiliwidi, Yəhuda kəbilisidin Zərahning əwladi, Zabdining nəwrisi, Karmining oqli Akan bekitildi.□

19 Xuning bilən Yəxua Aqanoʻa: — Əy oqlum, Israilning Hudasi Pərwərdigaroa xan-xəropni kayturup berip, *Uning hərmiti uqun* kילוanliringni ikrar kילוin; məndin heqnemini yoxurmay, kילוiningning həmmisini manga

---

□ **7:14 «Pərwərdigar bekitkən kəbilə jəmət-jəməti boyiqə birdin-birdin aldioʻa kəlsun...»** — Huda kaysi yol bilən gunahkar kəbilini kərsətkənliki muxu yərdə ayan kilinmaydu; xübhısizki, kərsitix yoli qək taxlax yaki bax kahin kətürgən «urim wə tummim» arkilik boloʻan bolsa kerək. □ **7:17 «Zarhiylar jəməti»** — yaki «Zarhiylar». «Zarhiylar» degən «Zərahlar»ning baxka bir xekli (1:7ni kəring). □ **7:18 «Zərahning əwladi»** — ibraniy tilida «Zərahning oqli».

eytkin, dedi.□

²⁰ Akan Yəxuağa jawab berip: — Mən dərwəxə Israilning Hudasi Pərwərdigar aldida gunah kılıp, mundaq-mundaq kildim: ²¹ mən oljin- ing arisidin Xinarda qıkkən qıraylıq bir tonəğa, ikki yüz xəkəl kümüx, əllik xəkəl eqırlıqtiki altun tahtioğa kəzüm kızırip ularni eliwaldim. Mana, bu nərsilərnı qedirimning otturısıdiki yərgə kəmüp qoydum, kümüx ularning astıda, — dedi.□

²² Xularnı dewıdı, Yəxua əlqılərnı əwətti, ular qedıroğa yügürüp bardı wə mana, nərsilər dərwəxə qedırdı yoxurukluk bolup, kümüx bu- larning astıda ıdı. ²³ Ular bu nərsilərnı qedırdın elıp qıkıp Yəxuağa, xundaqla barlıq Israillarn- ıng kexioğa kəltürüp, Pərwərdıgarning aldıoğa qoydı. ²⁴ Andın Yəxua bilən pütkül Israil jamaiti qopup Zərahning oqlı Akanni, kümüx, ton wə altun tahta bilən qoxup, unıng oqullırı bilən kızlırını, uylırı bilən exəklırı, qoylırı, qedırı bilən barlıq təwəliklırını elıp Aqor jıləısıoğa kəltürdı.

²⁵ Yəxua Aqanoğa: — Sən bexımızoğa qanqılık apət kəltürdüng! Mana, bögün Pərwərdigar senıng üstünggə apət kəltürıdı, — dedi. Andın pütkül Israil jamaiti unı qalma-kesək kılıp əltürdı. Ular aılısidikılərnımu qalma-kesək kılıp

---

□ **7:19 «Pərwərdıgaroğa xan-xərapnı kayturup berıp Unıng hərmıtı üqün kıləanlırınıg nı ıkrar kıləın»**

— Akanning kıləanlırını ıkrar kıləınınıng əzi Hudaoğa xan-xərapnı kayturuxnı bolıdı, qünki bu ıx Hudanınıng həmmə ıxtın həwədar boləınını halayık aldida kərsıtıdıoğan ıxtur.

□ **7:21 «Xınar»** — Babilning baxqa bir namıdur.

öltürgəndin keyin, həmmiini otta köydürüwətti.
 □ 26 Andin halayik bir qong dəwə taxni uning üstigə dəwiləp koydi. Bügüngə kədər u u yərdə turmaqta. Buning bilən Pərwərdigarning oəzipi yandi. Xuning bilən xu yərgə «Apət jilojisi» «(Aqor jilojisi)» dəp nam koyuldi wə bu küngiqə xundak atalmakta.□

8

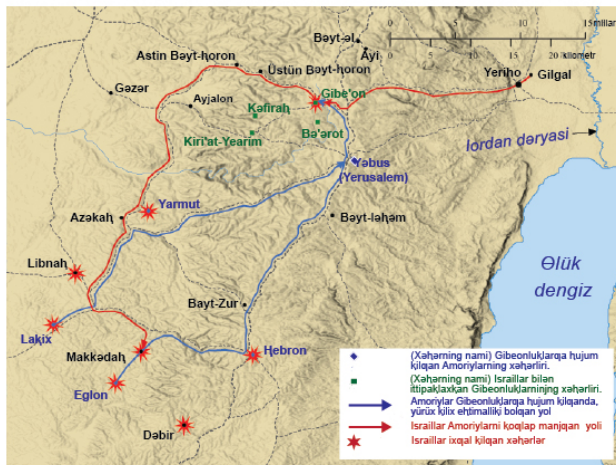
Israilning Ayi xəhiri üstidin oəlibə kilixi

¹ Pərwərdigar Yəxua oə: — Sən heq kərkma, həm hədukmioqin. Turup, barliq jəngqilərnəni oəzüng bilən elip, Ayi xəhirigə qikkəin. Mana, Mən Ayining padixahə, həlki, xəhiri wə zeminini kəoxup sening kolungoə tapxurdum. ■ ² Sən Yeriho bilən uning padixahioə kəndak kiləqan bolsang Ayi xəhiri bilən uning padixahioqimu xundak kilisən. Pəkət silər bu kətim xəhərdin olja wə qarpaylarni alsanglar bolidu. Əmdi sən xəhərnəng kəyni təripigə hujum kilixkə pistirma kəyoqin, — dedi.■

□ 7:25 «...Israil jamaiti Aqanni qalma-kesək kilip oltürdi. Ular ailisidikilərnimu qalma-kesək kilip oltürgən...» — Aqanning ailisidikilər qalma-kesək kilindi; qünki ailisidikilər uning gunahini kərup turup uning toəqruluk jim turoəaqka, uningə xerik bolup kəloqan. □ 7:26 «Apət jilojisi» — ibraniy tilida «Aqor jilojisi». ■ 8:1 Qan. 1:21; 7:18 ■ 8:2 Qan. 20:14; Yə. 6:21

Yəxua pəyqəmbərnin Qanaanning jənubiy tərpidiki hərbiy yürüxliri

Qanaan jənubiy tərpidə yürüzülgən hərbiy yürüxlər

³ Xuning bilən, Yəxua bilən həmmə jəngqilər koozilip, ayioğa hujum kılixğa qıkti. Yəxua ottuz ming batur jəngqini iloap keqidə ularni mangdurdi ⁴ wə ularoğa mundaq tapilidi: — «Silər agah bolup, xəhərdin bək neri kətməy xəhərning kəynidə məkünüp turup, həmminglar bəktürmə hujumoğa təyyar turunglar. ⁵ Mən özüm bilən qaloqan həmmə kixilərnə elip xəhərgə yekin barimən; xundaq boliduki, ular baldurkidək aldimizə qikip hujum kılqanda, biz ularning aldidin kaqimiz; ⁶ ular jəzmən bizning kəynimizdin kooqlaydu; ular: «Israillar baldurkidək aldimizdin keqip kətti» dəp oylaydu, biz ularni azdurup xəhərdin yirək elip qikimiz. Xuning üqün biz ularning aldidin kaqimiz. ⁷ U waqıtta silər bəktürmidin

qorup qikip, xəhərni ixoqal qilinglar; qünki Pərwərdigar Hudayinglar bu xəhərni silərnin g qolunglaroqa tapxuridu. ⁸ Xəhərni ixoqal qiloqandin keyin Pərwərdigarning tapilioqini boyiqə u xəhərni ot yekip köydüriwetinglar. Mana, mən silərgə əmr bərdim».

⁹ Yəxua ularni yoloqa saldi, ular berip Bəyt-Əl bilən Ayining otturisida, Ayining oqərb tərpidə bəktürmə selip marap olturdi. Yəxua bolsa u keqisi həlkning arisida qondi. ¹⁰ Ətisi səhər Yəxua qorup, həlkni yioqip təkxürdi; andin u Israilning aksaqalliri bilən billə həlkning al-dida Ayioqa qarxi mangdi. ¹¹ Uning bilən billə boləqan həmmə jəngqilərmu uning bilən qikip, xəhərning aldioqa yəqin berip, Ayining ximal tərpidə qedir tikti. Ular qüxkən jay bilən Ayining otturisida bir jiloqa bar idi. ¹² Yəxua bəx mingqə adəmnı tallap elip berip, Bəyt-Əl bilən Ayining otturisida, xəhərning oqərb tərpidə bəktürmə turozuoqanidi. ¹³ Xundak qilip, barlik həlk, yəni xəhərning ximal tərpidiki bargəhtiki qoxun bilən oqərb tərpidiki pistirma qoxun orunlaxturup bəlündi. Xu keqisi Yəxua əzi jiloqining otturisoqa qüxti. ¹⁴ Ayining padixahı xu əhwalni kərđi wə xəhərdikilər aldirap səhər qoruxti; padixah bilən barlik həlkı Israil bilən sokuxux üqün bəlgiləngən wəqıttə Arabah tüzlənqlikigə qıkti. Lekin padixahning xəhərning kəynidiki pistirma qoxundin həwiri

yok idi. □ 15 Yəxua bilən barliq Israil bolsa əzlrini ulardin yengilgəngə selip, qəl tərəpkə kaqti. 16 Xəhərdə bar həlkning həmmisi ularni qoqlaxka qakirildi; ular kelip Yəxuani qoqliqanda, ular azdurulup xəhərdin yirək kilindi. 17 Ayi bilən Bəyt-Əlning iqidə Israilni qoqlaxka qikmiqan heqbir ər kixi qalmidi; ular xəhərnə oquq koyup, həmmisi Israilni qoqlap qikip kətti.

18 U waqitta Pərwərdigar Yəxuaqa: — Qolungdiki nəyzini ayioqa karitip uzatkin; qünki Mən uni sening qolungoqa tapxurdum, — dewidi, Yəxua qolidiki nəyzini xəhərgə karitip uzatti. 19 U qolidiki nəyzini uzatqan hamən pistirmida yatqanlar jayidin tezla qikip, yügürginiqə xəhərgə etilip kirip, uni ixoqal kilip xuan ot yeqip keydürüwətti.

20 Ayining adəmliri burulup kariwidi, mana xəhərdin asman-pələk ərləwatqan tütünni kərđi, ya u yakka ya bu yakka kaqayli desə, heq həli qalmioqanidi; qəl tərəpkə kaqkan Israillar burulup əzlrini qoqlap keliwatqanlaroqa hujum kildi. 21 Yəxua bilən barliq Israil pistirma qoxunning xəhərnə elip boləqanliqini, xundakla xəhərdin tütünni ərləp qikkinini kərüp, yenip kelip, Ayining adəmlirini əltürgili turđi. 22 Xuning bilən bir waqitta xəhərnə aloqanlarmu xəhərdin qikip ularoqa hujum kildi. Xuning bilən ular Israillarning otturisida, bəziliri bu

---

□ **8:14 «bəlgiləngən waqitta»** — bəlkim Bəyt-Əldikilər bilən pütüxkən məlum bir waqit boluxi mumkin (17-ayətni kərüng). Baxka birhil təjimişi «bəlgiləngən jayda».

tərəptin, bəziliri u tərəptin kapsilip qaldi. Israillar ularning heqbirini qoymay, həmmisini oltürüwətti. ■

²³ Ular Ayining padixahini tirik tutup, Yəxuaning aldioğa elip bardi. ²⁴ Israil dalada uqrioğan barliq ayiliklarni, yəni əzlrini qəlgigə qoqlap kəlgənlərnı kırıp yokatqandın keyin (ularning həmmisi kiliqlinip yökıtiloğanıdı), barliq Israil Ayioğa yenip kelip, u yərdikilərnı kiliqlap oltürdi. ²⁵ Xundak boldiki, xu künidə oltürülgən ər-ayallar, yəni ayiliklərnıng həmmisi on ikki ming adəm idi. ²⁶ Qünki Yəxua Ayida turuwatqan həmmə adəm yökıtilmioquqə qolidiki uzutup turoğan nəyisini yioqmioğanıdı.

²⁷ Həlbuki, Pərwərdigarnıng Yəxuağa buyruoğan səzi boyiqə Israillar xəhərdiki qarpay bilən oljini əzliri üqün aldi. ■ ²⁸ Andın Yəxua Ayi xəhirini köydürüp, uni əbədgiqə Harabilik dəwisigə aylanduruwətti; taki bügüngiqə u xundak turmaqta.

²⁹ Ayining padixahini bolsa, u bir dərəhkə asturup, u yərdə kəqkiqə turoquzdi. Kün patqanda Yəxua əmr kiliwidi, kixilər uning əlükini dərəhtin qüxürüp, uni xəhərnıng qowukıning aldioğa taxlap, üstigə qong bir dəwə taxni dəwiliwətti; bu tax dəwisi bügüngiqə turmaqta. ■

Israilning əzlrini Pərwərdigarnıng əhdisigə qaytidin baqlixi

■ 8:22 Qan. 7:2 ■ 8:27 Qəl. 31:22, 26; Yə. 8:2 ■ 8:29 Qan. 21:22, 23

30 Andin Yəxua Ebal teoqida Israilning Hudasi Pərwərdigarəqa qurbangah, yasidi.

31 Pərwərdigarning kuli Musaning Israiləqa buyruəqini boyiqə, Musəqa nazil kilingan qanun kitabida pütülgəndək, qurbangah heqbir təmür əswab təgküzülmigən pütün taxlardin yasaloqanidi. Uning üstidə həlk Pərwərdigarəqa atap keydürmə qurbanliqlar wə inakliq qurbanliqliri sunup turdi. ■ 32 Xu yərdə Yəxua uning taxlirining üstigə pütkül Israilning aldida Musa pütkən qanunni kəqürüp pütüp qoydi. ■ 33 Andin pütkül Israil həlki, ularning aqsakalliri, əməldarliri bilən həkimliri, məyli musapirlar bolsun yaki ularning arisida tuquloqanlar bolsun, həmmisi Pərwərdigarning əhdə sanduqining ikki tərpidə, əhdə sanduqini kətürgən kahinlar boləqan Lawiylarning aldida ərə turdi; Pərwərdigarning kuli Musaning dəsleptə buyruəqini boyiqə, Israilarning bəht-bərikitini tiləxkə həlkning yerimi Gərizim teoqi aldida, yənə bir yerimi Ebal teoqi aldida turdi. □

34 Andin Yəxua qanun kitabida pütülgənnin həmmisigə muwapik qanundiki həmmə sözləni, jümlidin bəht-bərikət sözliri wə lənət sözlirini oqup bərdi. 35 Yəxua bularni pütkül Israil jamaitigə, jümlidin ayallar, balilar wə ularning arisida turuwatqan musapirlarəqa

34 Andin Yəxua qanun kitabida pütülgənnin həmmisigə muwapik qanundiki həmmə sözləni, jümlidin bəht-bərikət sözliri wə lənət sözlirini oqup bərdi. 35 Yəxua bularni pütkül Israil jamaitigə, jümlidin ayallar, balilar wə ularning arisida turuwatqan musapirlarəqa

---

■ 8:31 Mis. 20:25; Qan. 27:4 ■ 8:32 Qan. 27:3 □ 8:33 «Andin pütkül Israil həlki... həmmisi ... kahinlar boləqan Lawiylarning aldida ərə turdi; ... həlkning yerimi Gərizim teoqi aldida, yənə bir yerimi Ebal teoqi aldida turdi» — bu ixni Huda ilgiri Israiləqa bekitkən («Qan.» 11:29 wə 27-28-bablarni kəring).

oqur bərdi; Musaning barliq buyruoanliridin heqbir sozni kaldurmidi. ■

9

Gibeonluqlarning Israilni aldap koyuxi

¹ Əmdi xundak boldiki, Iordan deryasining qarib tərpidiki, yəni taqlıq rayondiki, Xəfəlah oymanlikidiki, Uluq Dengiz boyidiki, Liwanning udulioiqə sozuləan barliq yurtlardiki padixahlar wə xuningdək Hittiylar, Amoriylar, Kanaaniylar, Pərizziylər, Hiwiylar, Yəbusiylarning padixahliri bu ixtin həwər tapqanda, □ ² həmmisi bir bolup Yəxua bilən Israiləa qarxi jəng kiləyli ittipaklaxti.

³ Əmma Gibeon ahaliliri Yəxuaning Yeriho bilən Ayioəa nemə kiləlinini angliəanda, ⁴ ular hiylə-mikir ixlitip, əzlrini *uzun* səpərdə boləandək kərsitip, exəklərgə kona taəar-hurjun bilən kona, yirtik-yamak xarab tulumlirini artip, □ ⁵ putliriəa yamak qüxkən kona kəxləni kiyip, kona jul-jul eginləni üstigə oriəan idi; ular səpərgə aləan nanlarning həmmisi pahtilixip qurup kətkənidi. □ ⁶ Ular Gilgal qedirgahioəa

---

■ **8:35** Qan. 31:11 □ **9:1** «**Uluq dengiz**» — həzirki «Ottura Dengiz»dur. □ **9:4** «**əzlrini uzun səpərdə boləandək kərsitip...**» — yaki «əzlrini əqlilər kilip kərsətkən,...» yaki «birmunqə ozuk-tülük təyyarlioəan,...». □ **9:5** «**səpərgə aləan nanlar... qurup kətkənidi**» — yaki «səpərgə aləan nanlar... qurup kətkənidiuwilip kətkənidi».

berip Yəxuaning kexioğa kirip uning bilən Israillaroğa: — Biz yirak yurttin kəldük; biz bilən əhdə tüzənglar, dedi.

⁷ Ləkin Israillar Hıwiylaroğa jawab berip: — Silər bizning arimizda turuwatқан muxu yərliklər boluxunglar mumkin; undaқта biz silər bilən қандақmu əhdə tüzimiz? — dedi.

⁸ Ular Yəxuağa: — Biz sening қulliringmiz, dedi. Yəxua ulardin: — Silər kim, қəyərdin kədinglar? — dəp soridi.

⁹ Ular uningğa jawab berip: — Sening қulliring bolsa Pərwərdigar Hudayingning namini angliqanliki üqün nahayiti yirak yurttin kəldi. Qünki biz Uning nam-xəhritini wə Uning Misirda қiloğan һəmmə ixlirini, ¹⁰ xundaқla Uning Iordanning u tərpidiki Amoriylarning ikki padixaһi, yəni Həxbonning padixaһi Siһon bilən Axtarotta turuқluk Baxanning padixaһi Ogқа nemə қiloқinini angliduk. ■ ¹¹ Xunga aқsaқallirimiz bilən yurtta turoquqi һəmmə һəlk bizgə sөz қilip: — Қolunglarğa səpərgə lazimlik ozuқ-tülük elip, berip Israillar bilən kəruхup ularğa: «Biz silərnning қulluқunglarda bolimiz; xunga biz bilən əhdə tüzunglar», dənglar, dəp bizni əwətti. ¹² Silərnning қexinglarğa қarap yoloға қiққан күnidə biz səpirimiz üqün əyimizdin aloğan nan issiқ idi, mana һazir u қurup, pahtilixip ketiptu. ¹³ Bu xarab tulumliri bolsa xarab қақiliqanda yengi idi, mana əmdi yirtilip ketiptu. Biz kiygən bu kiyimlər wə kəxlər səpərnning intayin uzunluқidin konirap kətti, —

■ 9:10 Qəl. 21:24, 33; Қan. 1:4

dedi.

¹⁴ Xuning bilən Israillar ularning ozuq-tülükidin azraq aldi, lekin Pərwərdigardin yol sorimidi. □

¹⁵ Xundak qilip, Yəxua ular bilən sülhü tüzüp, ularni tirik qoyuxka ular bilən əhd baqlidi; jamaət əmiririmu ularqa kəsəm qilip bərdi.

¹⁶ Ular əhdə baqlixip üq kündin keyin, bu həlkning əzligə qoxna ikənlikini, əzlrining arisida olturuxluk ikənliki ularqa məlum boldi.

¹⁷ Israillar səpirini dawamlaxturup üqinqi küni ularning xəhərlirigə yetip kəldi; ularning xəhərliri Gibeon, Kəfirah, Bəərot bilən Kiriat-yearim idi. ¹⁸ Jamaətning əmiriliri ilgiri Israilning Hudasi Pərwərdigarning nami bilən ularqa kəsəm qiloqan boloaqqa, Israillar ularqa hujum qilmidi. Buning bilən pütkül jamaət əmirilər üstidin oqotuldaxkili turdi.

¹⁹ Lekin əmirləarning həmmisi pütkül jamaətkə: — Biz ularqa Israilning Hudasi Pərwərdigarning *nami* bilən kəsəm qilip bərgəqkə, ularqa kol təgküzəlməymiz.

²⁰ Biz ularqa qiloqan kəsəməmiz tüpəylidin, üstimizgə oqəzəp qüxməsliki üqün ularni tirik qalduruxmiz kerək; ularqa xundak qilmisak bolmaydu, dedi.

²¹ Andin əmirilər jamaətkə yənə: — Ularni tirik qoyunglar; həlbuki, ular pütkül jamaət üqün otun yaroquqi wə su toxuquqilar bolidu, dedi. Bu ix əmirilər jamaətkə degəndək boldi.

²² U waqıtta Yəxua ularni qaqirip ularqa: —

□ **9:14** «**ularning ozuq-tülükidin azraq aldi**» — bəlkim ularning səzliri rast-yaloqanliqini bilix üqün ozuq-tülükün azraq elip tetip baqqan boluxi mumkin.

Silər arimizdiki yərliklər turup, nemixka biz yiraktin kəldük, dəp bizni aldinglar? ²³ Buning üçün silər əmdi lənətkə kəlip, aranglarda Hundayimning öyi üçün otun yaridioğan wə su toxuydioğan kəl boluxtin birər adəmmu mustəsna bolmaydu, — dedi.

²⁴ Xuning bilən ular Yəxuaşa jawab berip: — Pərwərdigar Hundayingning Öz kuli bolğan Musaşa əmr kəlip, barlıq zeminni silərgə berixkə, xundakla zeminda turuwatqanlarning həmmisini aldinglardin yokitixka wədə kılğanlıki kulliring bolğan peqirlarşa enik məlum kılindi; xunga biz siləning tıpəylinglardin jenimizdin jəzmən ayrilip kəlimiz dəp wəhimigə quxüp, bu ixni kəlip salduq. ■ ²⁵ Əmdi biz kəlungə quxtuk; nəziringgə nemə yahxi wə durus kərünsə xuni kıləin, — dedi.

²⁶ Yəxua ənə xundak kəlix bilən ularni Israilning kolidin kətquzdi; Israillar ularni öltürmidi.

²⁷ Ləkin xu küni Yəxua Pərwərdigar tallaydioğan jayda jamaət üçün wə Pərwərdigarning kurbangahı üçün ularni otun yarəşuqılar wə su toxuşuqılar dəp bekitti. Ular bəgüngə kədər xundak kəlip kəlməktə.

10

Amoriylarning ittipaqdax kəxunning üstidin

■ 9:24 Kəan. 7:1, 2

oqalib kelixi — ajayib bir məjiza

¹ Xundak boldiki, Yerusalemning padixahi Adoni-zədək Yəxuaning Ayi xəhirini ixşal kilip, uni mutlək yoxatqanlikini, Yeriho bilən uning padixahioğa kilöinidək, Ayi bilən uning padixahioğimu xundak kilöinini, Gibeonda olturoşuqilarning Israil bilən sülh tüzüp, ularning arisida turuwatqanlikini anglap, □ ■

² u wə həlki kattik korkti; qünki Gibeon bolsa Ayidin qong xəhər bolup, paytəht xəhərliridək idi; uning həmmə adəmliri tolimu batur palwanlar idi. ³ Xuning bilən Yerusalemning padixahi Adoni-zədək Hebronning padixahi Hoşam, Yarmutning padixahi Piram, Lakixning padixahi Yafiya wə Əglonning padixahi Dəbirgə həwər əwətip: — ⁴ Mening yenimoğa kelip Gibeonlaroğa hujum kiliximiz üqün manga mədət beringlar; qünki ular bolsa Yəxua wə Israillar bilən sülh tüzüwalidi, — dedi.

⁵ Xundak kilip Amoriylarning bəx padixahi, yəni Yerusalemning padixahi, Hebronning padixahi, Yarmutning padixahi, Lakixning padixahi wə Əglonning padixahi — ular əzliri barlik qoxunliri bilən billə qikip, Gibeonning udulida bargah tikip, uningoğa hujum kildi.

⁶ Buning bilən Gibeonliklar Gilgaldiki qedirgahqa, Yəxuaning kexioğa adəm əwətip: — Sən öz kulliringni taxliwətməy, dərhal keximizoga kelip mədət berip, bizni kutkuzoşin; qünki taoqlik rayonda olturuxluk Amoriylarning

□ **10:1** «Yerusalemning padixahi Adoni-zədək» — okurmənlərgə enikki, xu qaşda Yerusalem xəhiri tehi Israillaroğa təwə əməs. ■ **10:1** Yə. 6:15; 9:15

barlik padixahliri birlixip bizgə hujum kildi, — dedi.□

⁷ Buni anglap Yəxua barlik jəngqilərnı, jümlidin həmmə batur palwanlarnı elip Gilgaldin yolə qıkti. ⁸ Pərwərdigar Yəxuaə: — Ulardin kərkmiəyin; qünki Mən ularnı sening kəlungə tapxurdum, ularning həqbiri aldingda put tirəp turalmaydu, — dedi.

⁹ Yəxua Gilgaldin qikip pütün keqə mengip ularning üstigə tuyuksiz qüxti. ¹⁰ Pərwərdigar ularnı Israilning aldida tiripirən kildi, Yəxua ularnı Gibeonda kattik məqlup kilip kirip, Bəyt-Həronə qıkidioan dawan yolida koqlap, Azikah bilən Makkədəhkiqə sürüp-toqay kildi.

¹¹ Ular Israildin keqip, Bəyt-Həronning dawandın qüxüwatqanda, Pərwərdigar takı ular Azikahqə yətküqə asmandın ularning üstigə qong-qong məldür-taxlarnı yaqdurdi. Ular əldi; muxu məldürlər bilən əltürülgənlər Israillar kiliqlap əltürgənlərdin kəp idi.

¹² Andın Yəxua Pərwərdigarə səz kildi, — yəni Pərwərdigar Amoriylarnı Israilning aldioa tapxuroan künidə u Israilning kəz aldida Pərwərdigarə mundak dedi: — «Əy kuyax, Gibeon üstidə tohtap tur! Əy ay, Ayjalon jiloisi üstidə tohtap tur!»

¹³ Xuni dewidi, həlk düxmənlərdin intikam elip boləquqilik kuyax mangmay tohtap turdi, aymu tohtap turdi. Bu wəkə Yaxarning kitabida pütülgən əməsmidi? Kuyax təhminən pütün bir kün asmanın otturisida tohtap olturuxqə

□ **10:6 «sən öz kulliringni taxliwətməy,...»** — ibraniy tilida «kəlungni kulliringdin elip kətmigəy,...».

aldirimidi. □ 14 Pərwərdigar bir insanning nidasioğa kulaq saloğan xundaq bir kün ilgiri bolup baqmioğan wə keyinmu bolup baqmidi; qünki Pərwərdigar Israil üqün jəng kildi.

15 Andin Yəxua bilən pütkül Israil Gilgaldiki qedirgahqa yenip kəldi. 16 Əmma u bəx padixah bolsa keqip Makkədahtiki oğaroğa yoxuruniwaldi.

17 Xuning bilən birsi Yəxuağa məlum kilip: — U bəx padixah tepildi; ular Makkədahtiki oğaroğa yoxuruniwaptu, dedi. 18 Yəxua: — Undaq bolsa oğarning aozioğa qong-qong taxlarni yumilitip koyunglar, andin uning aldidada adəmlərnəni kəzətkə koyunglar. 19 Lekin silər tohtap qalmaq düxmənliringlarni qoqlap kəynidə qaloğanlarni kiringlar; ularni öz xəhərlirigə kirgüzmənglar, qunki Pərwərdigar Hudayinglar ularni qolunglarğa tapxurup bərdi, — dedi.

20 Andin xundaq boldiki, Yəxua bilən Israil-lar bularni kirip kattik məolup kilip yoxatti; lekin keqip kutuloğan bir qalduk mustəhkəm xəhərlirigə kiriwaldi. 21 Andin barlik həlk Makkədahtiki qedirgahqa, Yəxuaning kexioğa tinq-salamət yenip kəldi. Həqkim Israillaroğa qarxi eoiz eqixka jür'ət kilalmidi. □

22 Yəxua: — Oğarning aozini eqip, u bəx padixahni oğardin qikirip mening keximoğa elip kelinglar, — dedi.

23 Ular xundaq kilip bəx padixahni, yəni

□ **10:13** «**Yaxarning kitabi**» — yaki «Adalətpərwər kixining kitabi». Bu kitab Təwratta tepilmaydu; «2Sam.» 1:18dimu tiloğa elinidu. □ **10:21** «**...qarxi eoiz eqixka jür'ət kilalmidi**» — yaki «...təhdit selixka jür'ət kilalmidi».

Yerusalemning padixahi, Hebronning padixahi, Yarmutning padixahi, Lakixning padixahi wə Əglonning padixahini oʻqardin qikirip uning kexioʻa elip kəldi. ²⁴ U padixahlar Yəxuaning kexioʻa kəltürülgəndə, Yəxua Israilning həmmə adəmlirini qakirip, əzi bilən jənggə qikқан ləxkər sərdarlirioʻa: — Kelip putliringlarni bu padixahlarning gədinigə koyunglar, — dedi. Xundak dewidi, ular kelip putlirini ularning gədənirigə koydi. ²⁵ Andin Yəxua ularoʻa: — Korkmanglar wə heq hoduqmanglar, kəysər wə oʻayrətlik bolunglar; qünki Pərwərdigar silər hujum kiləqan barlik duxmənlinglaroʻa xundak ixni kilidu, — dedi.

²⁶ Andin Yəxua padixahlarni kiliqlap oltürüp, jəsətlirini bəx dərəhkə esip koydi; ular dərəhlərnin üstidə kəqkiqə esikliq turdi. ■

²⁷ Kün patqanda Yəxuaning buyruqi bilən kixilər əlüklərnin dərəhlərdin quxürüp, ular ilgiri yoxurunəqan oʻaroʻa taxlap, oʻarning aozioʻa qong-qong taxlarni koyup koydi. Bu taxlar taki büküngə kədər xu yərdə turmaqta.

Zeminning janubiy təripidə urux kilix

²⁸ U küni Yəxua Makkədəhni ixəqal kilip, uning padixahi bilən xəhiridiki həmmə həlkning birinimu koymay kiliqlap mutlək yokatti; u Yerihoning padixahioʻa kiləqinidək Makkədəhning padixahioʻimu xundak kildi.

²⁹ Andin Yəxua bilən barlik Israillar Makkədəhtin qikip, Libnahqa berip Libnah

xəhiringə hujum kildi. ³⁰ Pərwərdigar unimu padixahı bilən qoxup Israilning qolioğa tapxurup bərđi; Yəxua uni kiliq bilən urup, xəhiridiki həmmə həlkning birinimu qoymay kiliqlap ɵltürdi; u Yerihoning padixahığa qiloqinidək uning padixahıqımu xundak kildi.

³¹ Andin Yəxua bilən barlıq Israil Libnahdin qikiq, Lakixka berip, uni kamal kiliq uningğa hujum kildi. ³² Pərwərdigar Lakixni Israilning qolioğa tapxurdi; ular ikkinqi künila uni kiliq bilən elip, dəl Libnahka qiloqinidək, xəhiridiki həlkning birinimu qoymay kiliqlap ɵltürdi.

³³ U waqıtta Gəzərninq padixahı Horam Lakix xəhiringə mədət berix üqün qikiq kəldi; lekin Yəxua uni barlıq adəmliri bilən qoxup urup, ulardin heqkimni tirik qoymay ɵltürdi.

³⁴ Andin Yəxua bilən barlıq Israil Lakixtin qikiq, Əglonğa berip uni kamal kiliq, u xəhərgə hujum kildi. ³⁵ Ular xu küni xəhərnı elip, uningdiki adəmlərnı kiliqlidi; xu küni Yəxua xəhərdiki barlıq kixilərnı təltəküs yoqatti; u dəl Lakixka qiloqinidək, ularqımu xundak kildi. ³⁶ Andin Yəxua bilən Israilning həmmisi Əglondin qikiq Həbronğa berip, u xəhərgə hujum kildi. ³⁷ Ular uni elip, dəl Əglonda qiloqandək uning padixahını kiliqlap, uningğa qaraxlıq həmmə yeza-kəntlirini elip, ularning iqidə olturuxluk həmmə adəmninq heqbirini qoymay kiliqlap yoqatti. Yəxua xəhərnı wə iqidiki barlıq adəmlərnı mutlək yoqatti.

³⁸ Andin Yəxua bilən barlıq Israillar Dəbirgə berip, u xəhərgə hujum kildi. ³⁹ U xəhərnı elip wə uningğa qaraxlıq həmmə yeza-kəntlirini

kiliq bilən urup, padixahini tutup, bulardiki barliq adəmlərninğ heqbirini qoymay təltöküs yokatti. Yəxua Hebronəja kiləninidək, Libnahka wə uning padixahioja kiləninidək, Dəbir bilən uning padixahiojimu xundak kildi.

⁴⁰ Bu tərəkidə Yəxua xu pütün yurtni, yəni taoqlik rayonni, jənubiy Nəgəw yurtini, Xəfələh oymanlikini, dawandiki yurtlarni hujum kilip elip, həmmə yurtni ixəjal kilip barliq padixahliri bilən məqlup kildi. Israilning Hudasi Pərwərdigar buyruəninidək, u heqkimni qoymay, bəlki nəpəsi barlarning həmmisini mutlək yokatti. ■ ⁴¹ Yəxua Kadəx-Barneadin tartip Gazaəiqə boləjan yurtlarni, xuningdək Goxənninğ pütkül yurtini taki Gibeonəiqimu hujum bilən aldi. ⁴² Bu kətimki uruxta Yəxua bu padixahlarni məqlup kilip, ularning zeminini igilidi. Qünki Israilning Hudasi Pərwərdigar Israil tərəptə turup jəng kildi.

⁴³ Andin Yəxua bilən barliq Israil Gilgaldiki qedirgahka yenip kəldi.

11

Ximaliy ittipağdax əllər bilən urux qilix

¹ Əmma Həzorning padixahi Yabin bularni anglap Madonning padixahi Yobab bilən Ximronning padixahi wə Aksafning padixahioja adəm əwətti, ² xundakla ximaldiki taoqlik rayondiki padixahlarəja, Kinnərotning

■ **10:40** Qan. 7:2; 20:16, 17; Yə. 8:2

jənubidiki tüzlänglik, oymanlik wə qərbteki Dor egizlikidiki həmmə padixahlarqa əlqi əwətti; □ ³ U yənə xərək bilən qərb tərəptiki Qanaaniylar, Amoriylar, Hittiylar, Pərizziylər bilən taqlıq rayondiki Yəbusiylar wə Hərmon teqining etikidiki Mizpaḥ yurtida turuwatқан Hıwiylarni qakirdi. ⁴ Ular, yəni padixahliri wə barlıq qoxunliri qıktı; ularning sani dengiz sahilidiki kumdək kəp idi, ularning nuroqun at wə jəng ḥarwiliri bar idi. ⁵ Bu həmmə padixahlar bir bolup yiqilip, Israil bilən jəng kılıx üqün Mərom sulirining boyida qedirlarni tikti.

□ **11:2 «Dor egizliki»** — yaki «Nafat-Dordiki».

Yəxua pəyələmbərninğ Qanaanınğ ximaliy tər- pidiki hərbiy yürüxliri

Kanaan ximaliy tərpidə yürğüzülgən hərbiy yürüxlər

⁶ Ləkin Pərwərdigar Yəxuaəqə: — Sən uların həq kərkmiəqin; qünki Mən ətə muxu wəqitlərdə ularning həmmisini Israillinğ əldidə

həlakətkə tapxurimən. Sən ularning atlirining pəylirini kesip, hərwilirini otta köydürüwetisən, — dedi.

⁷ Buni anglap Yəxua bilən uning həmmə jəngqiliri Mərom sulirining yenioşa berip, ularning üstigə tuyuksiz qūxūp hujum kildi.

⁸ Pərwərdigar ularni Israilning qolioşa tapxurdi; ularni urup Qong Zidon wə Misrəfot-Mayimoşiqə, xundakla xərk tərəptiki Mizpah wadisioşiqə sürüp berip, ulardin heqbirini qoymay kiliqlap öltürdi. ⁹ Yəxua Pərwərdigarning əzigə buyruşinidək kilip, ularning atlirining pəylirini kesip, hərwilirini otta köydürüwətti.

¹⁰ Xu qaoşda Yəxua qaytip berip, Həzorni ixoşal kilip, uning padixahini kiliqlap öltürdi. Həzor bolsa xu dəwrlərdə axu barlıq əlləning beşi idi.

¹¹ *Israillar* xəhər iqidə olturuxluk həmmisini kiliqlap öltürüp, heq nəpəs igisini qoymay həmmisini üzül-kesil yoqatti; Həzorni Yəxua otta köydürüwətti,

¹² Xu padixahlarning barlıq paytəht xəhərlirini elip, ularning padixahirini məoşlup kildi; Pərwərdigarning quli bolşan Musa buyruşinidək, u ularni kiliqlap üzül-kesil yoqatti.

■ ¹³ Ləkin egizlikkə selinoşan xəhərləni bolsa, Israil köydürmidi; Yəxua ulardin pəkət Həzornila köydürüwətti.

¹⁴ *Israillar* bu xəhərlərdiki oşəniymətləni wə qarpaylarni əzligə olja kilip aldi, ləkin iqidiki həmmə adəmləni kiliqlap yoqatti; ular birmu nəpəs igisini tirik qoymidi.

¹⁵ Pərwərdigar Öz quli bolşan Musaoşa nemə

■ **11:12** Qan. 20:16, 17; Yə. 10:40

buyruqan bolsa, Musamu Yəxuağa xuni buyruqanidi wə Yəxuamu xundak kildi. U Pərwərdigarning Musaga buyruqinidin heqnemini qaldurmay hemmini xu boyiqə ada kildi. ■

¹⁶ Xu तरीکیدə Yəxua xu zeminning hemmisini, yəni taqlıq rayondiki zeminlarni, barlıq jənubiy Nəgəw zeminini, barlıq Goxən zeminini, oymanlıqtiki zeminlarni, tüzlənglıktiki zeminlarni wə Israilning taqlıq rayonlirini wə Xəfəlah oymanlıqini, □ ¹⁷ Seir dawiniqiğə sozuloğan Həlak teqiğidin taki Hərmon teqiğining etikidiki Liwan jiləisiğə jaylaxkan Baal-Gadkiğə boləğan zeminni igilidi; u ularning hemmə padixahlirini tutup ularni əlümğə məhkum kildi. □ ¹⁸ Xu तरीکیدə Yəxua bu hemmə padixahlar bilən uzun wəkit jəng kildi. ¹⁹ Gibeonda olturaklaxkan Hiyiwylardin baxka, heqbir xəhər Israil bilən sulh tüzmididi. Israil ularning hemmisini jəng arkiliklə aldi. ²⁰ Qünki ularning kənglining qattik kilinixi, Israil bilən jəng kilix niyitidə boluxi Pərwərdigardin idi; buning məqsiti, ularning üzül-kesil yokitilixi; yəni, ularğa heq rəhim kilinmay, əksiğə Pərwərdigar Musaga buyruqinidək ularning yokitilixi üqün idi.

²¹ U wəqıttə Yəxua kelip Anakiylarğa hujum kilip ularni taqlıq rayondin, Həbrondin, Dəbirdin, Anabdin, Yəhudaning hemmə taqlıq rayoni bilən Israilning hemmə taqlıq

■ **11:15** Mis. 23:32, 33; 34:12; Qəl. 33:52; Qan. 7:2; 20:16

□ **11:16** «**Israil taqlıq rayonliri**» — xu rayonning keyinki nami. □ **11:17** «**Həlak teqi**» — yaki «Silik Taq».

rayonidin yokatti; Yəxua ularni xəhərliri bilən qoxup üzül-kesil yokatti. □ ²² Xuning bilən Israillarning zeminida Anakiylardin heqbirimu qaldurulmidi; pəqət Gaza, Gat wə Axdodta birnəqqisila qaldi.

²³ Xu təriqidə Yəxua Pərwərdigar Musaqə wədə qiloqandək pütkül zeminni aldi; Yəxua uni Israiloqə ularning qoxun-qəbilisi boyiqə miras qilip təksim qildi. Andin zemin jəngdin aram tapti.

12

Ixoqal qilinoqan zemin wə xəhərlər

¹ Israil Iordan dəryasining u təripidə, yəni kün qikix təripidə *ikki* padixahni öltürdi. Ular ularning zeminini, yəni Arnon dəryasidin tartip Hərmon taqlikiqə tutaxqan zemin bilən xərk tərəptiki barliq Arabah tüzlənglikini igilidi. Xu *ikki* padixahlar bolsa: —□

² *birsi* Həxbonda turuxluk Amoriylarning padixahi Sihon; u Aroər (Aroər Arnon dəryasining boyida) wə Arnon jiloqisidiki xəhərdin tartip, Gileadning yerimini öz iqigə aləqan Yabbok dəryasioqə (bu Ammoniylarning qegrisi idi) boləqan yərlərdə səltənət qilatti;

³ u səltənət qiloqan zemin yənə xərk tərəptiki Kinnərot dengizidin tartip Arabah dengizioqə,

□ **11:21** «Anakiylar» — gigantlardin boləqan bir qəbilə.

□ **12:1** «Izahat» — muxu bablardiki məzmunlarni obdanraq qüxinix üqün munasiwətlik həritilərnəni kərüng.

yəni Xor dengizioʻiqə sozuloʻan Arabah tūzlənglikini, xundakla xərək tərəptiki Bəyt-Yəximotka baridioʻan yolni wə jənub tərīpidə Pisgah teoʻining dawanlirining qetigiqə sozuloʻan zeminni öz iqigə alatti.□

⁴ Uningdin baxka Israil Baxan padixahī Ogning zeminini aldi; u Rəfayiylar *deyilidioʻan gigant-larning* qaldukidin biri idi (ular Axtarot wə Ədrəydə turatti). ■ ⁵ U Hərmon teoʻidiki yurtlaroʻa, Salkah wə pūtkül Baxan zeminioʻa, yəni Gəxuriylar bilən Maakatiylarning qe-grisioʻiqə, xuningdək Gileadning yerimioʻa, taki Həxbonning padixahī Sihonning qe-grisioʻiqə səltənət kilatti.

⁶ Pərwərdigarning quli boləan Musa bilən Israillar bularoʻa hujum kilip məoʻlup kiləanidi wə Pərwərdigarning quli Musa xu zeminni Rubənlərgə, Gadlaroʻa wə Manassəhning yerim kəbilisigə miras kilip bərgənidi.■

⁷ Təwəndikilər Yəxua bilən Israillar Iordan dəryasining oʻərb tərīpidə hujum kilip məoʻlup kiləan padixahlardur; ularning zeminliri Liwan jiloʻisidiki Baal-Gadtin tartip, Seirning dawanlirining yenediki Həlak teoʻiqə boləan zeminlardin ibarət idi. Yəxua bu zeminlarni Israilning qoxun-kəbililiri boyiqə ularoʻa miras kilip bərdi, ■ ⁸ jümlidin taʻoʻlik yurtni, Xəfəlah oymanlikini, Arabah tūzlənglikini, egizliktiki dawanlarni, qəllükni wə jənubtiki Nəgəw zeminini, Hittiylar, Amoriylar, Qanaaniylar,

□ **12:3** «**Kinnərot dengizi**» — yaki «Galiliyə dengizi». «**Xorluk dengiz**» — hazir «Əlük Dengiz» dəp atilidu. ■ **12:4** Qan. 1:4 ■ **12:6** Qəl. 21:24; 32:33 ■ **12:7** Yə. 10:40

Pərizziylər, Hiwiylar wə Yəbusiylarning zeminlirini bəlüp bərdi: —

⁹ Ularning padixahlirining biri Yerihoning padixaḥi, biri Bəyt-Əlning yenediki Ayining padixaḥi, ¹⁰ biri Yerusalemning padixaḥi, biri Həbronning padixaḥi, ¹¹ biri Yarmutning padixaḥi, biri Laqixning padixaḥi, ¹² biri Əglonning padixaḥi, biri Gəzərning padixaḥi, ¹³ biri Dəbirning padixaḥi, biri Gədərning padixaḥi, ¹⁴ biri Hormahning padixaḥi, biri Aradning padixaḥi, ¹⁵ biri Libnahning padixaḥi, biri Adullamning padixaḥi, ¹⁶ biri Makkədəhning padixaḥi, biri Bəyt-Əlning padixaḥi, ¹⁷ biri Tappuahning padixaḥi, biri Həfərning padixaḥi, ¹⁸ biri Afəkning padixaḥi, biri Laxaronning padixaḥi, ¹⁹ biri Madonning padixaḥi, biri Həzorning padixaḥi, ²⁰ biri Ximron-Məronning padixaḥi, biri Akşafning padixaḥi, ²¹ biri Taanakning padixaḥi, biri Məgiddoning padixaḥi, ²² biri Kədəxning padixaḥi, biri Karməlning yenediki Yokneamning padixaḥi, ²³ biri Dor egizlikidiki Dorning padixaḥi, biri Goyimning padixaḥi, □ ²⁴ biri Tirzahning padixaḥi bolup, jəmiy ottuz bir padixaḥ idi.

13

Pərwərdigarning yənə Yəxuaəqa səz qilixi

□ **12:23 «Dor egizlikidiki Dorning padixaḥi»** — yaki «Nafat--Dordiki dorning padixaḥi».

¹ Əmma Yəxua yaxinip, yexi heli bir yərgə berip kəlojanidi. Pərwərdigar uningəja mundak dedi: — «Sən əmdi kərip qalding, yexingmu qongiyip qaldi, lekin yənə igilinixi kərək boləjan nuroqun zemin bar. ² Bu zeminlar bolsa munular: — Filistiylərninğ wə Gəxuriylarınğ barlık yurtliri, ³⁻⁴ yəni Misirning xərək tərıpıdiki Xihor dəryasidin tartıp, ximal tərıpıdiki Əkron xəhirininğ qəgralirioiqə sozuləjan yərlər (xu yurt Kənaaniylarınğ zemini həsəblinatti), jümlidin Gaza, Axdod, Axkelon, Gat wə Əkrondiki bəx Filistiy əmir baxkuridioqan yurtlar bilən Awwiylarınğ jənub tərəptiki yurtliri; Zidoniylarəja təwə boləjan Məarahdin tartıp Afək bilən Amoriylarınğ qəgrasioiqə boləjan Kənaaniylarınğ barlık zemini; □ ⁵ Gəbaliylarınğ zemini wə barlık Liwan zemini, yəni kün qikix tərəptiki Hərmon teqining etikidiki Baal-gadtin tartıp, Hamat rayonioqə kirix eəizioiqə boləjan zeminlar; □ ⁶ Liwandin tartıp Misrəpot-Mayiməiqə sozuləjan taəliqta barlık olturuwatqanlarınğ, yəni Zidoniylarınğ zemini katarlıqlardin ibarəttur. Bu zemindiki həlkning həmmisini Mən Israil aldidin kəəliwetimən. Xunga sən qokum Mening sanga buyruəqinim boyiqə buni qək taxlap Israilliklarəja miras kilip təkəsim kilip berixing kərək. ⁷ Sən əmdi bu zeminlarni tokquz kəbilə bilən Manassəhning yerim kəbilisigə miras kilip bəlgin».

□ **13:3-4 «Məarahdin»** —yaki «Arahdin». □ **13:5 «Hamat rayonioqə kirix eəizioiqə...»** — yaki «Libo-Hamatkəiqə...».

Kanaan (Pələstin)
(Yəxua pəyğəmbər zeminni təksim qilqandin keyin)

Kanaan zeminining təksim qilinixi

Jordan daryasining xərş tərpidiki miras

zeminlar

⁸ Rubənlər bilən Gadlar bolsa, *Manassəhning yerim kəbilisi* bilən birləktə İordan dəryasının u keti, yəni xərk tərpidə Musaning ularəa bərgən mirasioğa igə boldi; buni Pərwərdigarning kuli boləqan Musa ularəa miras kilip bərgənidi: — □ ⁹ Ularning zeminliri Arnon jiləsisining boyidiki Aroərdin tartip, jümlidin jiləsinin otturidiki xəhər wə Dibonəqiqə sozuləqan Mədəba tüzəngliki, ¹⁰ Həxbonda səltənət kiləqan, Amoriylarning padixahı Sihonning Ammoniylarning qəgrisiəqiqə boləqan həmmə xəhərliri; ¹¹ Gilead bilən Gəxuriylar wə Maakatiylarning qət yurtliri, Hərmon teəlining həmmisi wə Salkahəqiqə sozuləqan barlık Baxan zemini; ¹² *gigantlar boləqan* Rəfayiylarning qalduq nəslidin boləqan Axtarot bilən Ədrəydə səltənət kiləqan Ogning Baxandiki pütkül padixahlıq zeminidin ibarət idi; muxu zemindikilərnı Musa məqlup kilip, zeminlirioğa igə boldi. □ ¹³ Ləkin Israillar Gəxuriylar bilən Maakatiylarını öz yurtliridin qoqlıwətmidi; xunga Gəxuriylar bilən Maakatiylar bəgüngiqə İsrail arisida turmaqta.

¹⁴ Ləkin Musa Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni bərmigən; İsrailning Hudasi Pərwərdigar ularəa eytkinidək,

---

□ **13:8 «Rubənlər bilən Gadlar bolsa, Manassəhning yerim kəbilisi bilən birləktə...»** — ibraniy tilida «Rubənlər bilən Gadlar bolsa, uning bilən birləktə...». □ **13:12 «Rəfayiylar»** — gigantlar idi. Ular toqruluk «Qan.» 2:10-11, 20, 3:11ni kərüng.

Pərwərdigarğa atap otta sunuloğan qurbanlıqlar ularning mirasidur.□

¹⁵ Musa Rubənlər kəbilisigə, jəmət-aililiri boyiqə yurtlarni miras kilip bərdi. ¹⁶ Ularning zemini bolsa Arnon jiloşining yenediki Aroərdin tartip, jiloşining otturisdiki xəhər wə Mədəbaning yenediki pütkül tüzlənglik, ¹⁷ Həxbon wə uningoğa qaraxlıq tüzləngliktiki həmmə xəhərlər, Dibon, Bamot-Baal, Bəyt-Baal-Meon, ¹⁸ Yahəz, Kədəmot, Məfaat, □ ¹⁹ Kiriatayim, Sibmah, wə «Jiloğa teoqi»diki Zərət-Xahar, ²⁰ Bəyt-Peor, Pisgah teqidiki dawanlar, Bəyt-Yəximot, ²¹ tüzləngliktiki barlıq xəhərlər wə Həxbonda səltənət kiloğan, Amoriylarning padixahı boləğan Sihonning pütkül səltəniti zeminini ez iqiğə aldi. Bu padixah wə uning bilən xu yurttā olturuxluk, *Sihonoğa* bekiñoğan sərdarlar Əwi, Rəkəm, Zur, Hur wə Rəba katarlıq Midiyan əmiriliri bolsa Musa tərpidin əltürəlgənidi. ²² Xu waqıtta Israillar əltürənglər iqidə Beorning oqli palqi Balaammu bar idi; unimu ular kiliqlap əltürəngeni.■

²³ Rubənlərnin zeminininq qegrasi Iordan dəryasining əzi idi. Rubənlərnin jəmət-aililiri boyiqə ularğa bəlungən mirasi mana bu xəhərlər bilən kənt-kixlaklıri idi.□ ■

□ **13:14** «... Musa Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni bərmigən» — ibraniy tilida «... u Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni bərmigən». □ **13:18** «Yahəz» — yaki «Yahəzah».

■ **13:22** Qəl. 31:8 □ **13:23** «Rubənlərnin zeminininq qegrasi Iordan dəryasining əzi idi» — ibraniy tilida «Rubənlərnin zeminininq qegrasi Iordan dəryasining əzi wə uning qegrasi idi». ■ **13:23** Qəl. 34:14, 15

²⁴ Musa yənə Gad kəbilisigə, yəni Gadlarning jəmət-aililiri boyiqə ularoqa miras bəlup bərgənidi. ²⁵ Ularning zeminliri bolsa Yaazər bilən Gileadning barliq xəhərliri, Ammoniy-larning zeminining yerimi taki Rabbah aldidiki Aroərgiqə, ²⁶ Həxbondin tartip Ramat-Mizpəh wə Bətoniməiqə, Maḥanayimdin tartip Dəbirning qəgrisiəiqə, ²⁷ jiləioqa jaylaxқан Bəyt-Haram, Bəyt-Nimrah, Sukkot wə Zafonlar, Həxbonning padixahı Siḥonning səltənitining Iordan dəryasining xərkiy kətidiki qaloan qismi, dəryani yaqılap Kinnərət Dengizining u bexioiqə idi.

²⁸ Gadlarning jəmət-aililiri boyiqə ularoqa bəlungən mirasi mana bu xəhərlər bilən kənt-kixlaklıri idi.

²⁹ Musa Manassəhning yerim kəbilisigimu miras bərgənidi; Manassəhning yerim kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə bu miras bəlup berilgənidi: — ³⁰ zeminliri Maḥanayimdin tartip, pütkül Baxan zemini, Baxanning padixahı Ogning pütkül səltənitining zemini wə Yairning barliq yeza-kəntliri (bu yeza-kəntlər Baxanning əzigə jaylaxқан bolup, jəmiy atmix idi), ■ ³¹ Gileadning yerimi bilən Baxan padixahı Ogning səltənitidiki Axtarot wə Ədrəy xəhərliri Manassəhning oqli Makirning əwladioqa təwə kılinoan bolup, Makirlarning yerim qismioqa jəmət-aililiri boyiqə miras kılıp bəlup berilgənidi.

³² Musa Iordan dəryasining xərək kətida, Yeriḥoning udulida, Moabning tüzlənglikliridə

■ **13:30** Qəl. 32:14; Kən. 3:4, 14

boloqan waqtida bөлüp bərgən miraslar mana bu zeminlar idi.□

³³ Lekin Musa Lawiy kəbilisigə heq miras zeminni təkdım kilmidi; Israilning Hudasi Pərwərdigar ularoqa eytkinidək, U Əzi ularning mirasidur.■

14

Yəhudaqoqa təkdım kılinoqan zeminlar

¹ Israillarning Qanaan zeminidin aloqan mirasliri təwəndikidək; Əliazar kaħin bilən Nunning oqli Yəxua wə Israil kəbililiridiki jəmət-ailə baxlikliri muxu miraslarni ularoqa bөлüp bərgən. ■ ² Pərwərdigar Musaning wasitisi bilən tokkuz yerim kəbilə toqrisida buyruoqinidək, ularning hər birining ülüxi qək taxlax bilən bөлüp berildi. ■ ³ Qünki qaloqan ikki kəbilə bilən Manassəħning yerim kəbilisining mirasini bolsa Musa Iordan dəryasining u tərpidə ularoqa təksim kıloqanidi; lekin u Lawiyloqoqa ularning arisida heq miras bərmigənidi ⁴ (Yüsüpning əwladliri Manassəħ wə Əfraim degən ikki kəbiligə bөлüngənidi. Lawiyloqoqa bolsa, turuxqa bolidioqan xəhərlər bekitilip, xundakla xu xəhərlərgə təwə

□ **13:32** «Musa Iordan dəryasining xərək ketida, Yerihoning udulida, Moabning tüzlənglikliridə boloqan waqtida...» — «Qəl.» 22-babni kəring. ■ **13:33** Qəl. 18:20; Qan. 10:9; 18:2

■ **14:1** Qəl. 34:17 ■ **14:2** Qəl. 26:55

aylaqlardan qarpaylirini bakiđiođan wə mal-mülüklerini orunlaxturidiđan yərlərdin baxqa ularođa heq ülüxləni bərmigənid).

⁵ Pərwərdigar Musođa qandaq buyruđan bolsa, Israillar xundaq qilip zeminni bəlüxüwaldi.

Kaləbkə təđdim qilinođan zemin

⁶ Yəhudadlar Gilgalođa, Yəxuaning kexiođa kəldi, Kənzziy Yəfunnəhning ođli Kaləb Yəxuođa mundaq dedi: — «Pərwərdigar Əz adimi boləđan Musođa mən bilən sening tođrangda Qadəx-Barneada nemə degənlikini bilisənəđ; ■ ⁷ Pərwərdigarning adimi Musa meni Qadəx-Barneadin zeminni qarlap kelixkə əwətkəndə, mən kirik yaxta idim; qin *etiđadlik* kənglüm bilən uningəđa həwər yətküzgənidim. □ ⁸ Əmma mən bilən qikqan kərindaxlirim həlkning kənglini su qiliwətkənidi. Ləkin mən bolsam pütün qəlbim bilən Pərwərdigar Hudayimođa əđəxtim. ■ ⁹ U küni Musa kəsəm qilip: — «Sən pütün qəlbəng bilən Pərwərdigar Hudayingəđa əđəxking üqün, sening putung dəssigən zemin jəzmən əbədgiqə sening bilən nəsləngning mirasi bolidu» — degənidi. ¹⁰ — Mana Israil qəldə sərgərdan bolup yürgəndə, Pərwərdigar Musođa xu sözləni degən künidin keyinki kirik bəx yil iqidə Əzi eytkinidək meni tirik

---

■ **14:6** Qəl. 14:24; Qan. 1:36 □ **14:7** «qin *etiđadlik kənglüm bilən*» — ibraniy tilida «pütün kənglüm bilən» dəp ipadilidü. Qarlıoquđıldin pəqət Kaləb bilən Yəxuala zemin tođruluq adəmning iman-etiđadini riqəbətəndüridiđan həwərləni yətküzgənid (Qəl.» 13-14-bab). ■ **14:8** Qəl. 14:24

saklıdi. Mana mən бүgün səksən bəx yaxqa kirdim. ¹¹ Mən muxu kündimu Musa meni qarlxaxqa əwətkən kündikidək küqlükmən, məyli jəng kılıx bolsun yaki bir yərgə berip-kelix bolsun, mening yənıla baldurkidək küq-dərmanım bardur. □ ■ ¹² Əmdi Pərwərdigar xu künidə wədə kıləqan bu taqlıq yurtni manga miras kılıp bərgin; qünki u küni sənmu u yərdə Anakiylar turidioqanlikini, xundakla qong həm mustəhkəm xəhərlər barlikini anglidingoq. Lekin Pərwərdigar mən bilən billə bolsila, Pərwərdigar eytkinidək mən ularni qoqliwetimən». □

¹³ Buni anglap Yəxua Yəfunnəhning oqli Kaləbkə bəht-bərikət tiləp, Həbronni uningəla miras kılıp bərdi. ¹⁴ Xunga Həbron taki bğüngiqə Kənizziy Yəfunnəhning oqli Kaləbning mirasi bolup turmaqta; qünki u pütün qəlbi bilən Israilning Hudasi Pərwərdigarəla əgəxkən ¹⁵ (ilgiri Həbron bolsa Kiriət-Arba dəp atilatti. Arba degən adəm Anakiylar arisida əng dangki qikqan adəm idi). Xundak kılıp zemin jəngdin aram tapti. □

15

□ **14:11** «...bir yərgə berip-kelix bolsun...» — ibraniy tilida «qikix-kirix bolsun...» bilən ipadilinidu. ■ **14:11** Qəl. 27:17; Qan. 31:2 □ **14:12** «Anakiylar» — gigantlardin boləqan bir qəbilə. □ **14:15** «Kiriət-Arba» — «Arbaning yeza-kəntliri» degən mənida.

Yəhudalaroşa təkdim qilinolan zeminning qe-grasi wə xəhərliri

¹ Yəhudalar kəbilisining mirasi bolsa jəmət-aililiri boyiqə qək taxlinip erixkən zemin bolup, jənubiy tərəpning uqi Edomning qe-grisoşa wə Zin qəligə tutaxti; ² jənubiy qe-grisi «Xor dengizi»ning ayioqidin, yəni jənubiy tərəpkə qokqiyip qikқан koltuktin baxlinip, □ ■ ³ «Serik Exək dawini»ning jənub tərpidin ətüp, Zinoşa tutaxti; andin Qadəx-Barneaning jənubini yaqilap Həzronoşa ətüp, Addaroşa berip, Karkaahқа burulup, □ ⁴ Azmonoşa ətüp Misir ekini bilən qikip, uqi dengizoşa takixatti. Bu ularning jənubiy qe-grisi idi. □

⁵ Xərkiy qe-grisi bolsa Xor dengizidin Iordan dəryasining dengizoşa kuyulidoşan eoşizioşiqə idi; ximaliy qe-grisi bolsa dengizning Iordan dəryasining dengizoşa kuyulidoşan eoşizidin baxlinip, ⁶ andin Bəyt-Hoglahoşa berip, Bəyt-Arabahning ximalidin ətüp, Rubəning ooşli Bohanning texining kəxioşiqə idi; ⁷ andin qegra Akor jiloşisidin Dəbirgə qarap ətüp, u yərdin ximal tərpiqə burulup, jiloşining jənub tərpidiki Adummimoşa qikidoşan dawanning udulidiki Gilgaloşa yetip berip, andin Ən-Xəməx suliridin ətüp, Ən-Rogəl bulikioşa tutixatti; ⁸ u yərdin «Bən-Hinnomning

□ **15:2 «Xor dengizi»** — yənə «Əlük Dengiz» dəpmu atilidu.

■ **15:2** Qəl. 34:4 □ **15:3 «Serik Exək dawini»** — ibraniy tilida «Akrabbim dawini», həzidə xundak atilidu. □ **15:4**

«**uqi dengizoşa takixatti**» — bu dengiz «Ottura Dengiz»dur. «**ularning jənubiy qe-grisi**» — ibraniy tilida «siləring jənubiy qe-granglar».

jiləisi»oqa qikip, Yəbusiylar egizlikidin, yəni Yerusalemnıng jənub tərıpidiki dawandin ətüp, andin Hınnom jiləisining aldıoqa, yəni ətərb tərəpkə, Rəfayiylarning jiləisining ximaliy bexidiki taonıng qokkısıoqa qikti; □ ⁹ qegra bu taonıng qokkısıdin Nəftoah süyining bulikıoqa berip, andin Əfron teqidiki xəhərlirining yeni bilən qikip, u yərdin Baalah (yəni Kiriati-Yearim)oqa yetip berip, ¹⁰ andin Baalahtin ətüp, ətərb tərıpigə kəyrilip Seir teqioqa berip, Yearim teqi (yəni Kesalon)ning ximaliy baqridin ətüp, Bəyt-Xəməxkə qüxüp, Timnahtin ətıti; ¹¹ andin ximaloqa kərap Əkronning dawini bilən qikip Xikronoqa ətüp, Baalah teqonıng yenioqa tutixip, Yabnəəlgə yetip, andin uqi dengizoqa takaxkanıdi. ¹² ətərb tərıpidiki qegrısi bolsa dengiz boyliri idi. Yəhudalarning jəmət-aililiri boyıqə ularoqa tohtitiloqan tət tərıpidiki qegra mana xu idi.■

¹³ Yəfunnəhning oqlı Kaləbgə bolsa, Pərwərdigarning Yəxuaoqa bərgən əmri boyıqə, unıngoqa Yəhudalarning arisida bir ülüx, yəni Anakning atisi Arbanıng xəhiri bolıqan Həbron ata kılındı. ■ ¹⁴ Kaləb xu yərdin Xexay, Ahıman wə Talmay degən üç Anakiyni koqlıwətti; ular üçi Anakning əwladı idi. ■ ¹⁵ Andin xu yərdin qikip, Dəbirdə turuwatqanlaroqa hujum kildi (ilgiri Dəbirning nami Kiriati-Səfər idi). ¹⁶ Kaləb: — Kimki Kiriati-Səfərgə hujum kılıp uni alsa, unıngoqa kizim Aksahni hotunlukqa berimən,

□ **15:8** «Bən-Hınnom» — «Hınnomning oqlı» degən mənıdə.

■ **15:12** Qəl. 34:6 ■ **15:13** Yə. 14:15; Hək. 1:20 ■ **15:14**

Hək. 1:10

degənidi.

¹⁷ Kaləbning ukisi Kenazning oqli Otniyəl uni ixoqal kildi, Kaləb uningəja kizi Aksahni hotunluqqa bərdi. ¹⁸ Xundak boldiki, kiz yatliq bolup uning kexioqa barar qaoqda, erini atisidin bir parqə yər soraxqa ündidi. Aksah exəktin qüxüxigə Kaləb uningdin: — Sening nemə təliping bar? — dəp soridi.□

¹⁹ U jawab berip: — Meni alahidə bir bərikətligəysən; sən manga Nəgəwdin *qəojjirək* yər bərgənikənsən, manga birnəqqə bulaknimu bərgəysən, — dedi. Xuni dewidi, Kaləb uningəja üstün bulaklar bilən astin bulaklarni bərdi.□

²⁰ Təwəndikilər Yəhuda kəbilisigə ularning jəmət-aililiri boyiqə təgkən miras ülüxlərdur: —

²¹ Yəhuda kəbilisining əng jənubiəja jaylaxqan, Edom qəgrisi tərəptiki xəhərlər: — Kabzəəl, Edər, Yagur, ²² Kinah, Dimonah, Adadah, ²³ Kədəx, Həzor, Yitnan, ²⁴ Zif, Tələm, Bealot, ²⁵ Həzor-ħadattah, Keriot-Həzron (yəni Həzor), ²⁶ Amam, Sema, Moladah, ²⁷ Həzar-Gaddah, Həxmon, Bəyt-Pələt, ²⁸ Həzar-Xual, Bəer-Xeba,

□ **15:18 «Aksah exəktin qüxüxigə Kaləb uningdin ... soridi»** — bu ix səl sirlik tuyulidu. Nemixqa Otniyəlning əzi bu tələpni qoymaydu? 18-ayətkə qarioqanda, pursət kəlkəndə, Aksah əzi dadisioqa 19-ayəttiki tələpni qoyidu. □ **15:19 «sən manga Nəgəwdin qəojjirək yər bərgənikənsən...»** — ibraniy tilida pəkət «sən manga Nəgəwdin yərni bərgənikənsən...» deyilidu. Əməliyətə Dəbir degən xəhər Nəgəwdə əməs (Nəgəw Yəhudaning jənubiy tərpidiki qəllük idi), bəlki taqlıq rayonda idi. Ləkin ətrapida su az boləqqa, Aksah xu yərni «Nəgəwdək (dəmək, qəojjirək) bir yər» dəp puritidu.

Biziotiya, ²⁹ Baalah, Ijim, Ezəm, ³⁰ Əltolad, Kesil, Hormah, ³¹ Ziklag, Madmannah, Sansannah, ³² Libaot, Xilhim, Ayin və Rimmon qatarliklar jəmiy yigirmə tokkuz xəhər və ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklar idi. □

³³ Xəfəlah oymanlikidiki xəhərlər bolsa Əxtaol, Zoreah, Axnah, ³⁴ Zanoah, Ən-Gannim, Tap-puah, Ənam,

³⁵ Yarmut, Adullam, Sokoh, Azikah, ³⁶ Xaarayim, Aditaim, Gədərah və Gədərotaim bolup, jəmiy on tət xəhər və ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklar idi. ³⁷ Bulardin baxka yənə Zinan, Hədaaxah, Migdal-Gad, ³⁸ Dilean, Mizpah, Yəktəəl, □

³⁹ Ləxix, Bozkat, Əglon, ⁴⁰ Kəbbon, Ləhmas, Kətlix, □ ⁴¹ Gədərot, Bəyt-Dagon, Naamah və Makkədəh bolup, jəmiy on altə xəhər və ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklar idi.

⁴² Buningdin baxka yənə Libnah, Etər, Axan, ⁴³ Yəftah, Axnah, Nəzib, ⁴⁴ Keilah, Akzib və Mərəxah bolup, jəmiy tokkuz xəhər və yənə ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklarmu bar idi; ⁴⁵ yənə Əkron bilən uningəqa qaraxlik yezakəntlər, ⁴⁶ xundakla Əkronning oqərb tərpidin tartip Axdodning yenidiki həmmə xəhərlər bilən ularning kənt-kixlakliri qoxulup, ⁴⁷ Axdod və uningəqa qaraxlik yezilar və kənt-kixlaklar,

---

□ **15:32** «... jəmiy yigirmə tokkuz xəhər və ularoqa qaraxlik kənt-kixlaklar idi» — tizimlanəjan xəhərlər 29 əməs, bəlkə 36 xəhər; tizimlanəjan xəhərlərnin namliri bəlkim «qaraxlik kənt-kixlaklar»din birnəqqisini öz iqiğə əlsa kerək (məsilən, 23- və 25-ayəttiki «Həzor»). □ **15:38** «**Mizpah**» — yəki «Mizpəh». □ **15:40** «**Ləhmas**» — yəki «Ləhmam».

Gaza xəhiri wə xundaqla Misir ekiniotiqə wə Uluoq Dengizning kiroşiqotiqə, uningoqa qaraxliq yezilar wə kənt-kixlaqlar bar idi.

⁴⁸ Taotliq rayondiki xəhərlər: — Xamir, Yattir, Sokoh, ⁴⁹ Dannah, Kiriati-Sannah (yəni Dəbir), □ ⁵⁰ Anab, Əxtəmoq, Anim, □ ⁵¹ Goxən, Holon wə Giloh bolup, jəmiy on bir xəhər wə ularoqa qaraxliq kənt-kixlaqlar idi.

⁵² Buningdin baxqa yənə Arab, Dumah, Exan, ⁵³ Yanim, Bəyt-Tappuah, Afikah, ⁵⁴ Hımtah, Kiriati-Arba (yəni Həbron) wə Zior bolup, jəmiy tokkuz xəhər wə ularoqa qaraxliq kənt-kixlaqlar bar idi.

⁵⁵ Buningdin baxqa yənə Maon, Karməl, Zif, Yuttaq, ⁵⁶ Yizrəəl, Yokdeam, Zanoah, ⁵⁷ Kayin, Gibeah wə Timnah bolup, jəmiy on xəhər wə ularoqa qaraxliq kənt-kixlaqlar bar idi.

⁵⁸ Buningdin baxqa yənə Halhul, Bəyt-Zur, Gədor, ⁵⁹ Maarat, Bəyt-Anot wə Əltəkon bolup, jəmiy altə xəhər wə ularoqa qaraxliq kənt-kixlaqlar bar idi.

⁶⁰ Buningdin baxqa yənə Kiriati-Baal (yəni Kiriati-Yearim) wə Rabbah degən ikki xəhər wə ularoqa qaraxliq kənt-kixlaqlar bar idi.

⁶¹ Qəldiki xəhərlər bolsa: — Bəyt-Arabah, Mid-din, Səkakah, ⁶² Nibxan, «Xor Xəhiri» wə Ən-Gədi, jəmiy altə xəhər wə ularoqa qaraxliq kənt-kixlaqlar idi. □

⁶³ Ləkin Yerusalemda olturuqluq Yəbusiylarni bolsa Yəhudalar qoşliwetəlmigən; xunga

□ **15:49 «Kiriati-Sannah»** — yaki «Kiriati-Səfər». □ **15:50 «Əxtəmoq»** — yaki «Əxtəmoa». □ **15:62 «Xor Xəhiri»** — yaki «Ir-Həmməlah».

ta bürgeriqə Yəbusiyar Yəhudalar bilən Yerusalemde billə turmaqta.

16

Yüsuf kəbilisining mirasi — yəni Əfraim wə Manassəh kəbilirining mirasi

¹ Yüsüpning əwladlıriqə qək taxlinip qıqқан miras zemin bolsa Yerihooqə tutax bolqan İordan dəryasidin tartip, Yerihoning xərk tərpidiki kəllərgiqə bolqan yurtlar wə Yerihodin qıqıp, qəldin ətüp Bəyt-Əlning taqlıq rayoniqə sozulqan yurtlar idi. □ ² Qegrisi Bəyt-Əldin tartip Luzoqə, andin Arkiylarning qegrisidiki Atarotkə yetip, ³ andin qərb tərpiqə berip, Yaflətiylərninq qegrisiqə tutixup, Astin Bəyt-Horonning qetiqə quxüp, Gəzərgə berip dengizda ahirlixatti. ⁴ Yüsüpning əwladlıri, yəni Manassəh bilən Əfraimlar erixkən miras ülüxi mana xu idi.

⁵ Əfraimlarning jəmət-ailiri boyiqə aloqan zeminining qegrisi təwəndikidək: — miras zeminning xərk tərəptiki qegrisi Atarot-Addardin tartip üstün Bəyt-Horonoiqə yetip, ⁶ andin dengizqə berip ximaloqə qarap Mikmitatkə qıqti; andin yənə xərk tərpidiki Taanat-Xilohkə qayrilip, uningdin ətüp xərk tərəpkə qarap Yanoahkə, ⁷ Yanoahdin quxüp Atarot bilən Naaratkə yetip, Yerihooqə tutixip İordan dəryasioqə qıqti.

□ **16:1 «xərk tərpidiki kəllərgiqə»** — yaki «xərk tərpidiki bulaklaroiqə».

8 Qeğra Tappuahdin oərb tərəpkə qikip Kanah ekinişiğə berip, dengizə yetip ayaoqlaxti. Əfrainning kəbilisigə, yəni ularning jəmət-aililirigə təgkən miras ülüxi xu idi. ⁹ Buningdin baxka Əfrainlar üçün Manassəhning mirasining otturisida birnəqə xəhərlər ayriloqanidi; bu ayriloqan xəhərləning həmmisi qaraxlık kənt-kixlakliri bilən qoxuloqanidi. ¹⁰ Əmma Əfrainlar Gəzərdə olturuxluk Qanaaniylarni qoqliwətmigənidi; xunga Qanaaniylar ta bügünşiğə Əfrainning arisida turup, məhsus həxarqi mədikarlar bolup turmaqta.

17

Manassəhning mirasi

¹ Manassəh Yüsüpning tunji oqli boloaqqa, uning kəbilisigimu qək taxlinip miras berilgən. Manassəhning tunji oqli Makirning əwladliri (Makir Gileadning atisi idi) batur palwan boloaqqa, ularəğa Gilead bilən Baxan miras kılıp berildi. □ ■ ² Manassəhning qaloqan əwladlirimu, jümlidin Abiezərlər, Hələklər, Asriəllər, Xəkəmlər, Həfərlər bilən Xemidalar öz jəmət-aililiri boyiğə miras ülüxini aldi. Bular

---

□ **17:1 «...ularəğa Gilead bilən Baxan miras kılıp berildi»** — ibraniy tilida «...uningəğa Gilead bilən Baxan miras kılıp berildi». Muqəddəs Kitabda pütün bir jəmət bəzidə pəkət atisining ismi bilən atilip bir adəmdək kərsitilidu. ■ **17:1** Yar. 46:20

bolsa Yüsüpning oqli Manassəhning ər jəmət aililiri idi.

³ Əmdi Manassəhning qəwrisi, Makirning əwrisi, Gileadning nəwrisi, Həfərning oqli Zəlofihadning oqul pərzəntliri yok bolup, pəkət kizlirila bar idi. Uning kizlirining isimliri Maḥlah, Noah, Hoḡlah, Milkah wə Tirzah idi. ■

⁴ Ular kahin Əliazar bilən Nunning oqli Yəxua wə əmirlərninḡ kexioḡa berip ularoḡa: — Pərwədigar Musoḡa biz toḡruluk ḡerindaxlirimiz ḡatarida miras berixkə əmr ḡiloḡanidi, dedi. Xuni dewidi, Yəxua Pərwədigarning əmri boyiqə ularning atisining ḡerindaxliri ḡatarida ularoḡa miras bərdi. ■

⁵ Buning bilən Iordan dəryasining u təripidiki Gilead bilən Baxan zeminliridin baxḡa, Manassəhkə yənə on ülūx yər berildi.

⁶ Qünki Manassəhning kizliri uning oqullirining ḡatarida mirasḡa igə bolḡanidi; Gilead zemini Manassəhning ḡaloḡan əwladliriḡa təḡkənidi. □

⁷ Manassəhning zeminining qəgrisi bolsa Axirdin tartip Xəkəmning utturidiki Mikmitatḡa berip, andin jənub təripigə ḡayrilip, Ən-Tappuahda turḡuḡilarning jayioḡiqə tutixatti. □

⁸ Qünki Tappuahning zemini bolsa Manassəhgə təḡkənidi; ləkin Manassəhning qəgrisidiki Tappuah xəhiri Əfraimoḡa təwə idi. ⁹ Qəgrisi

---

■ **17:3** Qel. 26:33; 27:1 ■ **17:4** Qel. 27:7; 36:2 □ **17:6** «**Manassəhning kizliri uning oqullirining ḡatarida...**» — muxu ayəttiki «Manassəhning kizliri» wə «oqulliri» degən səz uning ḡiz əwladliri wə oqul əwladlirini ḡərsitidu. □ **17:7** «**jənub tərifi**» — muxu yərdə ibraniy tilida «ong tərifi» degən səzlər bilən ipadiləngən.

u yərdin Kanah ekiniyə qüxüp, jilojining jənub tərəpi bilən qıktı. U yərdiki xəhərlər bolsa Manassəhning xəhərlirining arisida bolsimu, Əfraimyə təgdi. Manassəhning qegrisi jilojining ximal tərəpi bilən berip dengizyə yetip ahirlixatti. ¹⁰ Jilojining jənub tərəpidiki zemin Əfraimyə, ximal tərəpidiki zemin Manassəhkə təwə idi; qarəb tərəpinin qegrisi dengiz idi. Ularning zemini ximal tərəpidə Axirning ülüxigiqə yetip, xərək tərəpi Issakarning ülüxigə tutaxkanidi.

¹¹ Manassəhkimu Issakar bilən Axirning ülüxliri iqidin Bəyt-Xean wə uningyə qaraxlık kəntlər, İbleam bilən uningyə qaraxlık kəntlər, Dor ahəlisi bilən Doryə qaraxlık kəntlər, Ən-Dor ahəlisi bilən Ən-Doryə qaraxlık kəntlər, Taanak ahəlisi bilən Taanakka qaraxlık kəntlər wə Megiddo ahəlisi bilən Megiddoyə qaraxlık kəntlər, yəni «Üq Egizlik» degən yurt təgdi.

□ ¹² Ləkin Manassəh bu xəhərdikilərnı qoqlıwətəlmidi; Qanaaniylər xu yurlarda turuwerixkə niyət baqlıqanıdi. ■ ¹³ İsaillər barqanseri küqəygəqkə Qanaaniylərnı əzlırigə həxarqi kılıp bəkindurdi, ləkin ulərnı əz yərliridin mutlək qoqlıwətəlmidi.

¹⁴ Yüsüplər bolsa Yəxuayə: — Bizlər Pərwərdigar həziroqıqə xundak bərikətləp kəlgən, qong bir həlk tursak, sən nemixkə qək taxlax bilən bizgə pəkət bir ülüx miras, bir

□ **17:11 «Bəyt-Xean»** — bəzigə «Bəyt-Xan» deyilidu. «**Üq Egizlik» degən yurt**» — baxkə birnəqqə tərijimilərini uqrxı mumkin. ■ **17:12** Hək. 1:27

parqə yərła bərding? — dedi.

¹⁵ Yəxua ularqə jawab berip: — Əgər silər qong bir həlk bolsanglar, Əfraimning taqlıq yurtı silərgə tar kəlgən bolsa, ormanqə berip u yərdiki Pərizziylər bilən *gigant* Rəfayiylar yurtida dərəhlərnı kesip, əzünglar üqün bir jayni qikiriwelinglar, dedi.

¹⁶ Lekin Yüsüplər: — Taqlıq yurt bizgə yətməydu; xuning bilən bir waqıtta jilqida turuwatqanlar, məyli Bəyt-Xeanda wə uningqə qaraxlık kəntlərdə bolsun yaki Yizrəəl jilqisida turuwatqan Qanaaniylar bolsun, həmmisining təmürdin jəng hərwiliri bar ikən, dedi.

¹⁷ Xundak dewidi, Yəxua Yüsüp jəməti bolqan Əfraim bilən Manassəhgə səz kilip: — Silər dərwekə qong bir həlksilər wə zor küqünglar bardur; xunga silərgə pəkət bir ülüxla miras berilsə bolmaydu; ¹⁸ axu pütkül taqlıq yurtmu silərgə berilidu; gərqə u ormanlık bolsimu, silər uni kesip boxitisilər wə uning ətraplıriqimu igə bolisilər; Qanaaniylarning təmür jəng hərwiliri bar, xundakla küqlük bolsimu, silər ularni həydep qikiriwitələysilər, — dedi.□

18

Xilohda yiojilix — qaloqan yəttə qəbilining

□ **17:18 «uning ətraplıriqimu igə bolisilər»** — demək, pəkət taqlıq rayonqə əməs, bəlki ətrapidiki wə otturisdiki jilqilarda turoqan Qanaaniylarnı həydiwetip, xu yərlərgimu igə bolisilər.

mirasi

¹ Pütkül Israillar jamaiti Xilohqa yiqilip, u yərdə ibadət qediri tiktı. Gərqə zemin ularning aldida boysunduruloğan bolsımu, □ ² lekin Israillar arısında öz miras ülüxi tehi təksim kılınmıoğan yəttə kəbilə qaloğanıdı. ³ Xunga Yəxua Israillarğa mundaq dedi: — «Ata-bowiliringlarning Hudasi Pərwərdigar silərgə bərgən bu zeminni qolunglarğa elixka susluk kılıp qağanıqə kəynigə sürısılər? ⁴ Silər özünglar üqün hər kəbilidin üq adəmni tallanglar; mən ularni qozqılıp bu pütkül zeminni aylinip qıqıp, uni hərбір kəbilə öz miras ülüxigə muwapıq sizip-hatiriləxkə, andin kəximəğa yenip kelixkə əwətimən. ⁵ Ular zeminni yəttə ülüxkə bəlsun; lekin Yəhuda kəbilisi bolsa jənuvtiki öz ülüx zeminida turıwərsun, Yüsüpning jəmətimu ximal tərəptiki öz ülüx zeminida turıwərsun. ⁶ Silər zeminni yəttə ülüxkə bəlüp, pasilini hatiriləp sizip yeniməğa kelinglar; andin mən Pərwərdigar Hudayimizning aldida bu yərdə silər üqün qək taxlaymən. ⁷ Əmma Lawıylarning bolsa, aranglarda ülüxi bolmaydu, qünki Pərwərdigarning kaqınliki ularning mirasidur. Gad bilən Rubən wə Manassəh yerim kəbilisi bolsa İordan dəryasining u qeti, xərək tərıpidə Pərwərdigarning quli boləğan Musa ularğa miras kılıp bərgən yərləni allıqəğan aloqandur». ⁸ *Zeminni hatiriləxkə bekitkən* kixilər qozqılıp yoləğa qıkkanda, Yəxua ularğa qattıq jekiləp: — Silər bərip zeminni aylinip, uni sizip-hatiriləp

□ **18:1 «Xiloh»** — muqəddəs qedir tunji tikləngən xəhər idi.

mening keximoğa yenip kelinglar; andin mən muxu yərdə, Xilohning əzidə Pərwərdigarning aldida silər üqün qək taxlaymən, dedi.

⁹ Xundak dewidi, bu adəmlər berip zeminni aylinip, uni sizip-hatiriləp, xəhərlər boyiqə yəttə ülüxkə bəlüp, hatirigə sizip, Xilohdiki qedirgahka, Yəxuaning kexioğa yenip kəldi.

¹⁰ Andin Yəxua Xilohda Pərwərdigarning aldida ular üqün qək taxlidi wə xu yərdə kəbilə-jəməti boyiqə zeminni Israillaroğa təksim kəlip bərdi.

Binyaminning mirasi

¹¹ Binyaminlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə qək tartildi; ular qək arkilik erixkən zemin Yəhudalar bilən Yüsüpləarning zemini otturisdiki yurt boldi. ¹² Ularning ximaliy qegrisi Iordan dəryasidin baxlap, Yerihoning ximal tərpidiki dawanni yandap, qərb tərpiyə qarap taqlıq yurtka qikip wə Bəyt-Awənni qəligə tutixatti; ■ ¹³ andin Luzoğa qikip, luz, yəni Bəyt-Əlning jənub tərpinini yandap ətüp, astin Bəyt-Əronning jənubidiki taqlıq yekın Atarot-Addarğa qüxti; ¹⁴ qegra xu yərdin ətüp qərbtin jənubka qayrilip, Bəyt-Əronning jənubining udulidiki taqlıq Yəhudaların xəhərliridin biri bolğan Kiriya-Baal (yəni Kiriya-Yearim)ğa tutaxti. Bu qərb tərəpning qegrisi idi. ¹⁵ Jənub tərəpning qegrisi Kiriya-Yearimning qetidin baxlap qərb tərpiyə mengip, Nəftohtiki su mənəsigə

tutaxti; □ ¹⁶ qegra andin Rəfayiylarning jiloʻisining ximal tərīpigə jaylaxkan Bən-Hinnomning jiloʻisining udulidiki taʻoʻning bexioʻa qūxūp, andin Hinnomning jiloʻisi bilən yənə qūxūp, Yəbusiylarning egizlikining jənub tərīpi bilən mengip, andin Ən-Rogəl bulikioʻa yətti; ■ ¹⁷ andin ximal tərīpigə qayrilip Ən-Xəməx bulikidin ətūp, Adullam dawinining udulidiki Gəliotkə berip, Rubənniŋ ooʻli Bohənniŋ texioʻa qūxūp, ■ ¹⁸ wə Arabah tūzlənglikining ximal tərīpidiki egizliktin ətūp, Arabah tūzlənglikigə qūxti. ¹⁹ Andin qegra ximal tərīpigə qikip Bəyt-Hoqlahning dawinioʻa tutixip, Iordan dəryasining jənubiy eoʻizida, yəni Xor dengizining ximaliy koʻltukida ahirlaxti. Bu jənub tərəpning qegrisi idi. ²⁰ Xərk qegrisi bolsa Iordan dəryasining ʻezi idi. Bu Binyaminlarning ʻlūxi bolup, ularoʻa jəmət-ailiri boyiqə tohtitiloʻan miras zeminining qegrisi xu idi.

²¹ Binyaminlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə təgkən xəhərlər bolsa təwəndikilərdur: — Yer-iho, Bəyt-Hoqlah, Emək-Kəziz, ²² Bəyt-Arabah, Zəmarayim, Bəyt-Əl, ²³ Awwim, Parah, Ofrah, ²⁴ Kəfar-Həamonay, Ofni wə Geba bolup, jəmiy on ikki xəhər wə ularoʻa qaraxlik kənt-kixlaklar idi; ²⁵ Buningdin baxkə Gibeon, Ramah, Bəərot, ²⁶ Mizpah, Kəfirah, Mozah, ²⁷ Rəkəm, Ir-pəəl, Taralah, ²⁸ Zəlah, Hə-Ələf, Yəbusi (yəni Yerusalem), Gibeah wə Kiriāt bolup, jəmiy on tət

□ **18:15** «Nəftoahtiki su mənəsigə» — ibraniy tilida «Nəftoahtiki sularning bulikioʻa». ■ **18:16** Yə. 15:7, 8

■ **18:17** Yə. 15:6

xəhər wə uningoğa qaraxlıq kənt-kixlaqlarmu bar idi. Bu bolsa Binyaminlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoğa berilgənidi. □

19

Ximeonning mirasi

¹ Ikkinçi qək Ximeonoğa qıkti, yəni Ximeonlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ularning mirasi bolsa Yəhudalarning miras ülüxining arisida idi. ² Ularning erixkən mirasi iqidə Bəər-Xeba, Xeba, Moladah, ³ Həzar-Xual, Balah, Ezəm, ⁴ Əltolad, Bitul, Hormah, ⁵ Ziklag, Bəyt-Markabot, Həzar-Susah, ⁶ Bəyt-Libaot wə Xaruhen bolup, jəmiy on üç xəhər wə ularoğa qaraxlıq kənt-kixlaqlar idi.

⁷ Buningdin baxka yənə Ayin, Rimmon, Etər, Axan bolup, jəmiy tət xəhər wə ularoğa qaraxlıq kənt-kixlaqlar ⁸ Həmdə jənub tərəptiki Baalat-Bəər (yəni jənubdiki Ramah)tiqə bolğan bu tət xəhərning ətrapidiki həmmə kənt-kixlaqlarmu bar idi. Bular Ximeonlar kəbilisining ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə erixkən mirasi idi.

⁹ Ximeonlarning miras ülüxi Yəhudalarning ülüxining iqidin elip berildi; qunki Yəhudalarning miras ülüxi əzlrigə köplük qılğanidi, xunga Ximeonlarning miras ülüxi ularning miras ülüxining iqidin berildi.

□ **18:28 «Ha-Ələf»** — yaki pəkət «Ələf» (menisi «ming»)

Zəbulunning mirasi

¹⁰ Üçinçi qək Zəbulunlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ularning miras qegrisi Saridka baratti, ¹¹ qegrisi ətərb tərəptə Marealahka berip Dabbəxətke yetip Yokneamning udulidiki ekinoğa tutixatti; ¹² U Saridtin xərək tərikipigə kayrilip, kün qikixka burulup Kislot-Tabor yurtioğa tutixip, Dabiratka ətüp, Yafiyaoğa bardi; ¹³ andin xu yərdin u xərək tərikipigə kün qikixka yənə burulup, Gat-Həfər wə Ət-Kazinoğa kelip Neahka sozulğan Rimmon yurtioğa yetip bardi. ¹⁴ Andin u yərdin ximal tərəpkə kayrilip, Hannatonğa yetip berip, Yiftah-Əlning jiloşida ahirlaxti. ¹⁵ Ularning ülüxi yənə Kattat, Nahalal, Ximron, Yidalah wə Bəyt-Ləhəmmimu orap, jəmiy on ikki xəhər wə ularoğa qaraxlık kənt-kixlaklarnimu öz iqigə alatti.

¹⁶ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularoğa qaraxlık kənt-kixlaklar Zəbulunlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoğa berilgənidi.

Issakarning mirasi

¹⁷ Tətinçi qək Issakarğa qikti, yəni Issakarlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ¹⁸ ularoğa berilgən yurtlar Yizrəelgiqə bolup, Kəsullot, Xunəm, ¹⁹ Hafarayim, Xion, Anaharat, ²⁰ Rabbit, Kixion, Ebəz, ²¹ Rəmət, Ən-Gannim, Ən-Haddah wə Bəyt-Pazzəzni öz iqigə aldi; ²² andin qegrisi Tabor, Xahazimah wə Bəyt-Xəməxkə yetip, Iordan dəryasida ahirlaxti; ularning ülüxi jəmiy on altə xəhər wə ularoğa qaraxlık kənt-kixlaklar idi.

²³ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularoşa qaraxliq kənt-kixlaklar Issakarlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoşa berilgənidi.

Axirning mirasi

²⁴ Bəxinqi qək Axirlar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ²⁵ ularning zemini Həlkat, Həli, Bətən, Akşaf, ²⁶ Allammələk, Ameid wə Mixalni öz iqigə aldi; qegrisi oərb tərəptə Karməl bilən Xihor-Libnatka tutixip, ²⁷ andin xərək tərəpkə qayrilip Bəyt-Dagonoşa berip, Zəbulun *zemini* bilən Yiftah-Əl jiləsisining ximal təripidin ətüp, Bəyt-Emək bilən Neiəlgə yetip berip Kabulning ximal təripigə qikti; □ ²⁸ Ebron, Rəhob, Həmmon wə Kanahni öz iqigə elip Qong Zidonoşa yetip bardi. ²⁹ andin qegrisi Ramah təripigə qayrilip, Tur degən mustəhkəm xəhərgə berip, Hosahka qayrilip, Akzib bilən Həbəlğə tutax boləan dengizda ahirlaxti; □ ³⁰ zemini Ummah, Afək wə Rəhobnimu öz iqigə aləan; jəmiy yigirmə ikki xəhər wə ularoşa qaraxliq kənt-kixlaklarni öz iqigə aləanidi.

³¹ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularoşa qaraxliq kənt-kixlaklar Axirlarning miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularoşa berilgənidi.

Naftalining mirasi

□ **19:27 «ximal təripi»** — ibraniy tilida «sol təripi» degən sozlar bilən ipadilinidu. □ **19:29 «Akzib bilən Həbəlğə tutax boləan»** — yaki «Akzib yurtining yenida».

³² Altinçı qək Naftalioğa qikti, yəni Naftalilar kəbilisigə jəmət-aililiri boyiqə tartildi; ³³ ularning qegrisi bolsa Hələftin qikip, Zaanannimdiki dub dərihidin ötüp, Adami-Nəkəb wə Yabnəəldin qikip, Lakkumğa yetip Iordan dəryasioğa berip ahirlaxti. □ ³⁴ Andin qarəb tərəkə qayrilip Aznot-Taborğa berip, xu yərdin Hukkokğa qikip, jənubta Zəbulunning ülüx zeminiğa tutixip, ximalda Axirning ülüx zeminiğa yetip, kün qikix tərpidə Iordan dəryasining yenida, Yəhudaning ülüx zeminiğa ulaxti. ³⁵ Naftalining mustəhkəm xəhərliri Ziddim, Zər, Həmmat, Rakkat, Kinnərət, ³⁶ Adamah, Ramah, Həzor, ³⁷ Kədəx, Ədrəy, Ən-Həzor, ³⁸ Yiron, Migdal-Əl, Həorəm, Bəyt-Anat wə Bəyt-Xəməxlər bolup, jəmiy on tokkuz xəhər wə ularğa qaraxlık kənt-kixlaklar idi. ³⁹ Bu bolsa, yəni bu xəhərlər wə ularğa qaraxlık kənt-kixlaklar Naftalilar kəbilisining miras ülüxi bolup, jəmət-aililiri boyiqə ularğa berilgənidi.

Danning mirasi

⁴⁰ Yəttinçı qək Danlarning kəbilisigə qikti; u ularning jəmət-aililiri boyiqə tartildi. ⁴¹ Ularning miras zemini bolsa Zoreah, Əxtaol, Ir-Xəməx, ⁴² Xaalabbin, Ayjalon, Yitlah, ⁴³ Elon, Timnatah, Əkron, □ ⁴⁴ Əl-təkəh, Gibbeton, Baalat,

---

□ **19:33** «Adami-Nəkəb» — yaki «Adami, Nəkəb». □ **19:43** «Timnatah» — yaki «Timnah».

45 Yəhud, Bənə-Barak, Gat-Rimmon, 46 Mə-Yarkon, Rakkon wə Yafoning udulidiki yurtni öz iqigə aldi.

47 Lekin Danlarning zemini öz qolidin kətkən boləraqqa, Danlar qikip Ləxəmgə hujum kilip uni ixəjal kildi; aħalisini kiliqlap yokitip, u yərnə özining kilip makanlaxti; andin ular Ləxəmgə atisi Danning ismini qoyup, uni Dan dəp atidi.□

48 Mana bular, yəni bu xəhərlər wə ularəqa qaraxlıq kənt-kixlaqlar Danlar kəbilisigə, ularning jəmət-aililiri boyiqə miras kilip berilgənidi.

Yəxua pəyoqəmbərning miras ülüxi

49 Bu tərəkədə *Israillar* zeminni qəgra-qəgra boyiqə bəlüp boldi; andin ular Nunning oqli Yəxuaəqa öz arisidin miras bəlüp bərdi.

50 Pərwərdigarning buyruki boyiqə Yəxua tiliginidək uningəqa Əfraim taqlıq yurtidiki Timnat-Serah degən xəhərnə bərdi; buning bilən u xəhərnə qurup qikip, uningda turdi.

51 Mana bular Əliazar kahin bilən Nunning oqli Yəxua wə Israilning kəbilə-jəmətlirining kattabaxliri bir bolup Xiloħda, jamaət qedirining dərwasisining aldida turup, Pərwərdigarning aldida qək taxlap bəlüp təksim kiləqan miraslar-dur. Bu tərəkədə ular zeminning təksimatini tügətti.

□ 19:47 «Lekin Danlarning zemini öz qolidin kətkən boləraqqa, Danlar qikip...» — baxqa birhil tərjimisi: — «Lekin Danlarning zemini xular (xu xəhərlər) bilən qəkləngən boləraqqa, Danlar qikip...».

20

Panaʁlıq xəhərlər

¹ Pərwərdigar Yəxuağa söz qilip mundaq dedi:

² Sən Israillarğa mundaq degin: — «Əzüm Musaning wasitisi bilən silərgə buyruqandək, əzünglər üçün «panaʁlıq xəhərlər»ni tallap bekitinglar; ■ ³ bilməy, tasadipiyliktin adəm urup ɵltürüp koyqan hərəkandək kixi u xəhərlərgə keçip kətsun. Buning bilən bu xəhərlər silərgə qan intikamini aluquqidin panaʁgah bolidu. ⁴ *Adəmni xundak ɵltürgən* kixi bu xəhərlərnin birigə keçip berip, xəhərnin qowuqioa kelip, xu yərdə xəhərnin aqsakallirioa əz əhwalini eytsun; ular uni əzigə qobul qilip xəhərgə kirgüzüp, uning əzliri bilən billə turuxioa uningğa jay bərsun. ■

⁵ Əmdi qan kisasini aluquqi uni qoqlap kəlsə, ular adəm ɵltürgən kixini kiskasarning qolioa tapxurup bərmisun; qünki xu kixinin burundin əz qoxnisioa heq əq-adawiti bolmioqan, bəlki tasadipiy urup ɵltürüp koyqan. ⁶ *Adəm ɵltürgən* kixi jamaət aldida soraq qilinoquqə xu xəhərdə tursun; andin xu wakittiki bax kahin ɵlöp kətkəndə, u xu xəhərdin ayrilip, əz xəhirigə, yəni keçip qıqqan xəhərdiki ɵyigə yenip kəlsun.

⁷ Xuning bilən ular Naftali taqlıq yurtidiki Kədəxni, Əfraimning taqlıq yurtidiki Xəkəmni wə Yəhudanin taqlıq yurtidiki Kiriya-Arba, yəni Həbronni, ⁸ Yerihoning xərək tərpidiki, Iordan dəryasining u kətidiki Rubən kəbilisining

■ **20:2** Mis. 21:13; Qel. 35:6; Qan. 19:1, 2 ■ **20:4** Qel. 35:22, 23; Qan. 19:4, 5

zeminidin tüzlänglikning qelidiki Bəzəрни, Gad kəbilisining zeminidin Gileadtiki Ramotni wə Manassəh kəbilisining zeminidin Baxandiki Golanni tallap bekitti.■

⁹ Mana bu xəhərlər barlıq Israillar wə ularning arisida turuwatқан musapirlar üqün panahgah boluxka bekitilgən xəhərlərdur; kimki bilməy, tasadipiliktin adəm öltürgən bolsa, uning jamaət aldida soraq kilinixidin burun, қan қisaskarning қolida өlməsliki üqün xu xəhərlərgə qeqip ketixkə bu xəhərlər bekitilgən.

21

Lawiylarning turuxioqa xəhərləрни bekitix

¹ U waқitta Lawiy jəmətlirining kattiwaxliri kaһin Əliazar, Nunning oqlı Yəxua wə Israil kəbililirining kattiwaxlirining kexioqa berip, ■

² Qanaan zeminidiki Xilohda ularoqa: — Musaning wasitisi arkilik Pərwərdigar biz toqruluk; «Ularoqa turuxka xəhərləрни, malliri üqün yaylaklarni қoxup bərgin», dəp eytkan, dedi.■

³ Xuni dewidi, Israillar Pərwərdigarning əmri boyiqə öz miras ülüxliridin munu xəhərlər bilən yaylaklarni қoxup Lawiylarоqa bərdi: —

⁴ birinqi taxlanoqan qək Kohat jəmətlirigə qikti; qək taxlinip, Lawiylar iqidiki kaһin Һarunning əwladlirioqa Yəhuda kəbilisi, Ximeon kəbilisi wə Binyamin kəbilisining zeminliridin on üq xəhər bekitildi; ⁵ Andin Kohatning қaloqan

əwladlirioğa qək taxlinip, Əfraim kəbilə-jəmətlirining zeminidin, Dan kəbilisining zeminidin wə Manassəh yerim kəbilisining zeminliridin on xəhər bekitildi.

⁶ Gərxonning əwladlirioğa qək taxlinip, Issakar kəbilə-jəmətlirining zeminidin, Axir kəbilisining zeminidin, Naftali kəbilisining zeminidin wə Manassəhning yənə bir yerim kəbilisining zeminidin on üç xəhər bekitildi.

⁷ Mərarining əwladlirioğa, jəmət-aililiri boyiqə qək taxlinip, Rubən kəbilisining zeminidin, Gad kəbilisining zeminidin wə Zəbulun kəbilisining zeminidin on ikki xəhər bekitildi.

⁸ Bu təriqidə Pərwərdigar Musaning wasitisi bilən buyruqinidək Israillar qək taxlap bu xəhərlər bilən yaylaqlirini qoxup, Lawiylaroğa bərdi.

⁹ Ular Yəhudaning kəbilisi bilən Ximeonning kəbilisining zeminidin təwəndə tizimlanoğan munu xəhərlərnı bərdi: — ¹⁰ (qək taxlanoğanda, Lawiyarning nəsli boləğan Koəhatlar jəmətidiki Hərunning əwladlirioğa birinqi qək qıqqaqqa munu xəhərlər berildi): —

¹¹ ularoğa Yəhudaning taəqlik rayonidiki Kiriət-Arba (Arba Anakning atisi idi), yəni Həbron bilən ətrapidiki yaylaqlarnı qoxup bərdi. ¹² Lekin xəhərgə təwə etizlar bilən kənt-kixlaklarnı Yəfunnəhning oəqli Kaləbkə miras kılıp bərdi. ¹³ Xundak kılıp ular Hərun kahinning əwladlirioğa adəm əltürgən kixilər panəhlinidioğan xəhər Həbron wə yaylaqlirini, yənə ularoğa Libnaə bilən yaylaqlirini, ¹⁴ Yattir bilən yaylaqlirini, Əxtəmoa bilən yaylaqlirini,

¹⁵ Holon bilən yaylaqlirini, Dəbir bilən yaylaqlirini, ¹⁶ Ayin bilən yaylaqlirini, Yuttah bilən yaylaqlirini, Bəyt-Xəməx bilən yaylaqlirini bərdi; bu ikki kəbilining zeminliridin jəmiy tokkuz xəhərni bərdi. ¹⁷ Mundin baxқа ularоја Binyamin kəbilisining zeminidin Gibeon bilən yaylaqlirini, Geba bilən yaylaqlirini, ¹⁸ Anatot bilən yaylaqlirini, Almon bilən yaylaqlirini qoxup jəmiy tət xəhər bərdi.

¹⁹ Bu təriqidə kaһinlar, yəni Hərunning əwladliriоја берilgən xəhərlər on üq boldi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən берildi.

²⁰ Ular yənə Lawiylarning nəslidin болоан Kohatning қалоан jəmətlirigimu xəhərlərnı bərdi. Qək taxlax bilən ularоја bekitilgən xəhərlər munular: — ularоја Əfraim kəbilisining zeminidin ²¹ Əfraimning taqlıq rayonidiki adəm əltürgən kixilər panahlinidiоjan xəhər Xəkəm bilən yaylaqlirini, yənə Gəzər bilən yaylaqliri, ²² Kibzaim bilən yaylaqliri wə Bəyt-Horon bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi; ²³ buningdin baxқа Dan kəbilisining zeminidin Əltəkəh bilən yaylaqliri, Gibbeton bilən yaylaqliri, ²⁴ Ayjalon bilən yaylaqliri wə Gat-Rimmon bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi. ²⁵ Buningdin baxқа Manassəh yerim kəbilisining zeminidin Taanak bilən yaylaqliri, Gat-Rimmon bilən yaylaqliri bolup, jəmiy ikki xəhərni bərdi. ²⁶ Bu təriqidə Kohatlarning қалоан jəmətlirigə берilgən xəhərlər on boldi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən берildi.

27 Lawiylarning jəmətliridin boloqan Gərxonlaroqa bolsa ular Manassəhning yerim kəbilisining zeminidin adəm ɵltürgən kixilər panaqlinidioqan xəhər Baxandiki Golan bilən yaylaqlirini, xundakla Bəəxterah bilən yaylaqlirini, jəmiy ikki xəhərni bərdi; 28 yənə Issakar kəbilisining zeminidin Kixion bilən yaylaqliri, Dabirat bilən yaylaqliri, □ 29 Yarmut bilən yaylaqliri wə Ən-Gannim bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi; 30 buningdin baxqa Axir kəbilisining zeminidin Mixal bilən yaylaqliri, Abdon bilən yaylaqliri, 31 Həlkat bilən yaylaqliri wə Rəhob bilən yaylaqliri bolup, jəmiy bolup tət xəhərni bərdi; 32 buningdin baxqa Naftali kəbilisining zeminidin adəm ɵltürgən kixilər panaqlinidioqan xəhər Galiliyədiki Kədəx bilən yaylaqlirini, yənə Hammot-Dor bilən yaylaqliri wə Kartan bilən ətrapidiki yaylaqliri bolup, jəmiy üq xəhərni bərdi.

33 Bu tərəkidə Gərxonlaroqa berilgən xəhərlər on üq boldi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi.

34 Qaloqan Lawiylaroqa, yəni Mərarilar jəmətlirigə Zəbulun kəbilisining zeminidin Yokneam bilən yaylaqliri, Kartah bilən yaylaqliri, 35 Dimnah bilən yaylaqliri wə Naqalal bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi. 36 Buningdin baxqa Rubən kəbilisining zeminidin Bəzər bilən yaylaqliri, Yahaz bilən yaylaqliri, □ 37 Kədəmot bilən yaylaqliri wə Məfaat bilən yaylaqliri bolup,

□ 21:28 «Dabirat» — yaki «Dabrat». □ 21:36 «Yahaz» — yaki «Jahzah» yaki «Yahazah».

jəmiy tət xəhərni bərdi. ³⁸ Buningdin baxқа Gad kəbilisining zeminidin adəm ɵltürgən kixilər panahlinidiqan xəhər Gileadtiki Ramot bilən yaylaqlirini, yənə Maḥanayim bilən yaylaqliri, ³⁹ Həxbon bilən yaylaqliri wə Jaazər bilən yaylaqliri bolup, jəmiy tət xəhərni bərdi.

⁴⁰ Bular bolsa qaloqan Lawiylarning jəmɵtlirigə, yəni Mərarilar jəmɵtlirigə berilgən barliq xəhərlərdur; ularoqa qək taxlinix bilən berilgən ɵlɵxi on ikki xəhər idi.

⁴¹ Israillarning zemini iqidin Lawiylaroqa bek-itip berilgən xəhərlər jəmiy kirik səkkiz idi; bular ətrapidiki yaylaqliri bilən berildi. ⁴² Bu xəhərlərninğ hər birininğ ətrapida yaylaqliri bar idi; xəhərlərninğ həmmisi xundaq idi.

⁴³ Pərwərdigar xu tərικidə Israillarning atabowilirioqa berixkə kəsəm bilən wədə kילוan pütkül zeminni ularoqa bərdi; ular kelip uni igiləp, u yərdə olturdi.

⁴⁴ U waqıtta Pərwərdigar ilgiri ularning atabowilirioqa kəsəm bilən wədə kילוinidək, ularoqa hər ətrapida tinq-aramliq bərdi; ularning düxmənliridin heqқandiki ularning aldida kəddini ruslap tik turalmaytti; bəlki Pərwərdigar həmmə düxmənlirini ularning qolioqa tapxurdi. ⁴⁵ Pərwərdigarning Israilning jəmɵtigə wədə kילוan himmətliridin heqbiri qaldurulmay əməlgə axuruldi.

*Xərək tərəptiki zeminlar təksim qilinoqan
kəbililərnin öz mirasioqə qaytip berixi*

¹ U waqıtta Yəxua Rubənlər, Gadlar wə Man-assəh yerim kəbilisidikilərnı qaqırıp ularoqə: —

² Silər bolsanglar Pərwərdigarning quli Musaning silərgə buyruoqinining həmmisigə əməl qildinglar, mening silərgə əmr qiloqan barlıq səzlirimgimu kulak saldinglar; ■

³ silər bu nuroqun künlərdə taki bügüngə kədər kərindaxliringlarnı taxliwətməy, bəlki Pərwərdigar Hudayinglar *silərgə* əmr qiloqan wəzipini tutup kədinglar; ⁴ əmdi

Pərwərdigar Hudayinglar wədə qiloqinidək, kərindaxliringlaroqə aramlıq bərđi; xunga silər Pərwərdigarning quli Musa Iordan dəryasining u tərıpıdə silərgə bərgən miras zemininglaroqə, öz qedirliringlaroqə qaytip beringlar. ■ ⁵ Pəkətla Pərwərdigarning quli Musa silərgə buyrup tapxuroqan kanun-əmrərgə əməl qilixqa, yəni Pərwərdigar Hudayinglarnı səyüp, Uning barlıq yollirida mengip, əmrlirini tutup uningoqə baqlinip, pütün kəblinglar wə pütün jan-dilinglar bilən Uning hizmitidə boluxqa ihlas bilən kəngül bəlunglar, — dedi.■

⁶ Xuning bilən Yəxua ularnı bəht-bərikət tiləp, yoloqə saldı; ular öz qedirlirioqə qaytip ketixti.

⁷ Manassəh yerim kəbilisigə bolsa Musa ularoqə Baxanni miras qilip bərgənidi; yənə bir yerim kəbiligə Yəxua Iordan dəryasining bu qeti, yəni oqərb tərıpıdə ularning kərindaxliringning arisida miras bərđi. Yəxua ularnı öz qedirlirioqə

■ 22:2 Qel. 32:20; Qan. 3:18 ■ 22:4 Qel. 32:33; Qan. 3:13; 29:8; Yə. 13:8 ■ 22:5 Qan. 10:12

qaytix yolioqa saloqan waqtida, u ularoqimu bəht-bərikət tiləp, ⁸ ularoqa: — Intayin kəp bayliqlar, intayin kəp qarpaylarni, xundakla kəp miqdarda kümüx, altun, mis, təmür wə kiyim-keqəklərnə elip, əz qediringlaroqa kaytip beringlar; düxmənliringlardin aloqan oljini qerindaxliringlaroqa üləxtürüp beringlar, dedi.□

⁹ U waqıtta Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi Qanaan zeminidiki Xilohdin qikip Israillardin ayrilip, Pərwərdigarning Musaning wasitisi bilən kiloqan əmri boyiqə ularning təəllukəti boləqan əz miras zemini Gilead yurtioqa qarap kaytip mangdi.

Qong uquxmasliq — iqki uruxning aldini elix

¹⁰ Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi Qanaan zeminidiki Iordan dəryasining boyidiki Gəlilotqa yetip kəlgəndə, u yərdə Iordan dəryasining boyida bir kurbangahni yasidi; kurbangah nahayiti qong wə həywətlik yasaloqanidi. □ ■ ¹¹ Israillaroqa: «Mana

Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi Qanaan zeminidiki Iordan dəryasining u qetidiki Gəlilotta, yəni Israillarning udulida bir kurbangahni yasaptu» degən həwər anglandi.

□ **22:8** «**aloqan oljini qerindaxliringlaroqa üləxtürüp beringlar**» — yaki «aloqan oljini qerindaxliring bilən ülixip elinglar». □ **22:10** «**...dəryasining boyidiki Gəlilotqa**» — nuning baxqa birhil tərjimisi: «...dəryasining boyidik dairisi» yaki «...dəryasining boyidik dügilək dəwiliri». ■ **22:10** Yə. 18:7

12 Israillar bu həwərnı angliqan haman, ularning pütkül jamaiti ular bilən uruxux üqün Xilohka toplandı.

13 U waqıtta Israillar kahin Əliazarning oqlı Finihəsni Gilead zeminidiki Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisigə mangdurdı 14 wə xundaqla uning bilən on əmirni, Israilning hərbi kəbilisidin jəmət baxlıki bolqan birdin əmirni uningqə həmrəh kılıp əwətti; hərbi əmir hərkaysi ata jəməttiki mingliqan Israilarning kattiwexi idi.

15 Bular əmdi Gilead zeminiqə, Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisigə kelip ularqə: — 16 Mana Pərwərdigarning pütkül jamaiti silərgə mundaq dəydu: «Siləring Pərwərdigarqə əgixixtin yenip, özünqlarqə qurbangahni yasap, Israilning Hudasidein yüz örüp, Pərwərdigarqə asiylıq kılıp ötküzgən bu rəzillikinglar zadi qandaq ix? □ 17 Peorda burun ötküzgən kəbihlikimiz bizgə yetip axmasmu? Gərgə Pərwərdigarning jamaitining bexiqə waba qüxkən bolsimu, biz tehi bügüngə kədər bu ixtin özimizni paklandurmiduk. □ ■ 18 Silər bügün Pərwərdigarqə əgixixtin yandinglar;

□ **22:16** «**Siləring Pərwərdigarqə əgixixtin yenip, özünqlarqə qurbangahni yasap...**» — Musa pəyoqəmbərgə nazil kiliqan qanun boyiqə, Pərwərdigarning ibaditi üqün yaloquz birlə qurbangah bekitilgən, xundaqla qurbangah Pərwərdigar əzi bekitkən jayda turuxi kerək idi («Mis.» 24:20, «Law.» 17:3-4, «Qan.» 12:5-6ni kəring). □ **22:17** «**Peorda burun ötküzgən kəbihlikimiz bizgə yetip axmasmu?**» — Peorda ötküzgən gunahlar wə keyinki wəqə «Qəl.» 25-babta hatiriləngən. ■ **22:17** Qəl. 25:3; Qan. 4:3

xundak boliduki, silər bügün Pərwərdigarəyə asiylik qiləyan boləraqqa, u jəzmən ətə İsrailning pütkül jamaitigə oʻzəp̄linidu. ¹⁹ Həlbuki, mubada silər miras kilip aloyan zemin napak bolup qaləyan bolsa, Pərwərdigarning təwəliki boləyan zeminoʻya, Uning qədiri tikləngən yurtqa yenip kelip, arimizda miras elinglar. Pəkət Pərwərdigar Hudayimizning qurbangahidin baxqa əzünglar üqün qurbangah yasax bilən Pərwərdigarəyə wə bizlərgə asiylik qilmanglar. ²⁰ Zərahning oʻqli Aқан haram bekitilgən nərsilərdin elip, itaətsizlik qiləyan əməsmu? Xu səwəbtin kəbihliki üqün yaloquz ular oltürölüp qalmay, Pərwərdigarning oʻzəzi yənə pütkül İsrail jamaitining üstigə qüxkən əməsmu?».

²¹ Xuning bilən Rubənlər, Gadlar wə Manassəh yerim kəbilisi mingliəyan İsrailarning kattiwaxlirioʻya jawab berip mundak dedi: —

²² «İlahlarning ilahı Pərwərdigardur! İlahlarning ilahı boləyan Pərwərdigar Əzi buni bilidu, İsrailmu uni bilgəy! Əgər bu ix asiylik bolsa yaki Pərwərdigarəyə itaətsizlik bolsa, əmdi bizlərnı bügun oʻlümdin ayimanglar! ■

²³ Əgər bizning əzimiz üqün qurbangahni yasiximiz Pərwərdigarəyə əgixixtin yenix üqün boləyan bolsa, xundakla qurbangahning üstidə kəydürmə qurbanlik sunux, axlik hədiyəlirini sunux, inaklik qurbanliklirini sunux üqün boləyan bolsa, undakta Pərwərdigar Əzi bu ix toʻqruluk bizdin hesab alsun; ²⁴ əksiqə bu ixni kiliximizning səwəbi həkikətən xuki, kəlgüsidə silərnıng baliliringlar bizning balilirimizəya:

«Silərninğ İsrailning Hudasi Pərwərdigar bilən kandaq munasiwitinglar bar? ²⁵ Əy Rubənlər wə Gadlar, Pərwərdigar biz bilən silərninğ otturimizda İordan dəryasini qəgra kılıp qoyqan əməsmu? Xunga silərninğ Pərwərdigardin heqkandaq nesiwənglar yoktur!» deyixidin əndixə kılduq. ²⁶ Xunga biz: «Kopup bir qurbangah yasayli; lekin bu köydürmə qurbanliqlar üqünmu əməs, baxqa hil qurbanliqlar üqünmu əməs, ²⁷ bəlki kəlgüsidə Pərwərdigarning aldida köydürmə qurbanliqlirimiz bilən baxqa hil qurbanliqlirimiz wə inakliq qurbanliqlirimiz bilən uning ibaditidə boluximiz üqün, silər wə bizning otturimizda, xundakla keyinki dəwrlirimizdə bir əslətmə guwahliq bolsun üqün uni yasiduk; baliliringlarning kəlgüsidə balilirimizə «Pərwərdigardin heqkandaq nesiwənglar yok» deməsliki üqün xundak kılduq. ■ ²⁸ Əgər ular kəlgüsidə biz bilən əwladlirimizə xundak desə, biz jawab berip: «Mana, köydürmə qurbanliq sunux üqün yaki baxqa hil qurbanliqlarni sunux üqün yasaloqan əməs, bəlki silər bilən bizning otturimizda bir guwahliq bolsun dəp yasaloqan, bu Pərwərdigarning ata-bowilirimiz yasioqan qurbangahining əndizisidur!» deyələymiz. ²⁹ Pərwərdigarə asiqlik kılıp, Pərwərdigarə əgixixtin yenip, Pərwərdigar Hudayimizning qedirining aldida turəqan qurbangahtin baxqa ikkinqi bir qurbangahni yasap, uning üstidə köydürmə qurbanliq, axliq hədiyələr wə baxqa

hil qurbanliklarni otküzüx niyiti bizdin neri bolıqay!».

³⁰ Kahin Finihəs wə uning bilən billə kəlgən jamaət əmirliri, yəni mingliqan Israillarning kattiwaxliri Rubənlər, Gadlar wə Manassəhlərnıng eytkən səzlrini angliqanda ular xuningdin hux boldi. ³¹ Əliazarning oqli kahin Finihəs Rubənlər, Gadlar wə Manassəhlərgə: — Silər Pərwərdigarqə bu itaətsizlikni kilmioqninglar üqün Pərwərdigarning otturimizda turuwatqanliqini əmdi bildük; silər bu ix bilən Israillarni Pərwərdigarning kolidin kütquzdunglar, dedi.

³² Andin Əliazar kahinning oqli Finihəs bilən əmirlər Rubənlər wə Gadlarning yenidin, Gilead zeminidin qikip Qanaan zeminiqə Israillarning yeniqə yenip kelip bu həwərnı ularqə dəp bərdi. ³³ Bu ix Israillarning nəziridə yahxi kəründi; Israillar Hudaqə həmdusana eytip, Rubənlər bilən Gadlarqə hujum kilip, ular bilən uruxup ularning turuwatqan zeminini wəyran kilayli, degən gəpni ikkinqi tilqə almidi.

³⁴ Rubənlər bilən Gadlar bu qurbangahqə «Guwahliq» dəp at koydi; qünki ular: — «U arimizda Pərwərdigarning Huda ikənlikigə guwahtur» dedi.□

23

Yəxua pəyoqəmbərning Israilning əmir-

□ 22:34 «Guwahliq» — ibraniy tilida «Ed».

aqsakallirini agahlandurup, ularoqa nasihət berixi

¹ Pərwərdigar Israiloqa ətrapidikiki düxmənliridin aram berip uzun zamanlar ətüp, xundakla Yəxua kərip, yeximu qongiyip qaloqanda, ² Yəxua pütkül Israilni, ularning aqsakallirini, baxlikliri, həkim-soraqçiliri bilən bəg-əməldarlırini qakirip ularoqa mundak dedi: — «Mən kərip qaldim, yeximmu qongiyip qaldi. ³ Pərwərdigar Hudayinglarning silər üqün muxu yərdiki barlik taipilərgə kandaq ixlarni kילוqinini əzünglar kərdünglar; qünki silər tərəptə turup jəng kילוquqi Pərwərdigar Hudayinglar Əzidur. ⁴ Mana, mən əzüm yokatқан həmmə əllərnin zeminliri bilən qaloqan bu taipilərnin zeminlirini koxup kəbilə-jəmətinglar boyiqə qək taxlap Iordan dəryasidin tartip kün petix tərəptiki Uluq Dengizoiqə, silərgə miras kilip təksim kilip bərdim. ⁵ Pərwərdigar Hudayinglar Əzi ularni aldinglardin kooqlap qikirip, kəzünglardin neri kilip, Pərwərdigar Hudayinglar silərgə eytkinidək silər ularning zeminiqə igə bolisilər. ■ ⁶ Xunga silər tolimu kəysər bolup Musaning kanun kitabida pütülgənnin həmmisini tutup, ong ya soloqa qətnəp kətməy, uningqə əməl kilixka kəngül bəlünglar; ■ ⁷ xundak kilip, aranglarda kəlip qaloqan bu taipilər bilən bardi-kəldi kilmanglar; xuningdək ularning ilahlirinin namlirini tiloqa almanglar yaki ularning

■ 23:5 Mis. 14:14; 23:27; Qəl. 33:53; Kan. 6:19; Yə. 13:6 ■ 23:6 Kan. 5:32; 28:14

nami bilən kəsəm kilmanglar; ularoşa ibadət kilmanglar, ularoşa bax urmanglar; ■ ⁸ bəlki bügüngiqə kילוininglardək, Pərwərdigar Hudayinglaroşa baqlinip turunglar. ■ ⁹ Qünki Pərwərdigar aldinglardin qong-qong wə küqlük əllərnı kooqlap qikiriwətkəndur; bügüngiqə heqkandak adəm aldinglarda put tirəp turalmidi. ¹⁰ Pərwərdigar Hudayinglar silərgə eytkini boyiqə silər tərəptə turup jəng kילוini üqün silərdin bir adiminglar ularning ming adimini tiripirən kিলidu.■

¹¹ Xunga Pərwərdigar Hudayinglarnı səyüx üqün öz kənglünglaroşa kattik səgək bolunglar!

¹² Qünki əgər silər Uningdin yüz ərüp aranglarda kəlqan bu əllər bilən arilixip-baqlinip, ular bilən koda-baja bolup, ular bilən berix-kelix kilsanglar, ¹³ undakta silərgə xu ix ayan bolsunki, Pərwərdigar Hudayinglar aldinglardin bu əllərnı ikkinqi kooqlap qikərmaydu, bəlki bular silərgə kəpkan wə kiltak bolup, bikininglaroşa kəmqa bolup qüxüp, kəzünglərgə tikən bolup sanjilidu; ahirda Pərwərdigar Hudayinglar silərgə bərgən bu yahxi zemindin məhrum bolup yokilisilər.

¹⁴ Mana, mən bügün barlık adəmlər mukərrər besip ətidiqan yolni mangimən; silərnıng pütün dilinglar wə wujudunglaroşa xu roxənki, Pərwərdigar Hudayinglarning silər toqruluk kילוan mubarək wədilirining heqbiri əməlgə axurulmay kalmidi; həmmisi silər üqün

---

■ **23:7** Mis. 23:13; Zəb. 16:4; Yər. 5:7; Zəf. 1:5; Əf. 5:3 ■ **23:8** Kən. 11:22 ■ **23:10** Law. 26:8; Kən. 32:30

bəja kəltürölüp, heqkaysisi yərdə kəlmidi. ¹⁵⁻¹⁶ Ləkin silər Pərwərdigar Hudayinglarning silərgə əmr kəlip tohtatqan əhdisini buzoqanda, Pərwərdigar Hudayinglar silərgə wədə kəiloqan həmmə bərikət üstünlərgə qüxürülgəndək, xundak boliduki, Pərwərdigar Hudayinglar siləni Əzi silərgə bərgən zemindin yokatquqə barliq agah kəiloqan ixni qüxüridu; silər berip, *uning əhdisini buzup* baxka ilahləroqə ibadət kəlip bax ursanglar, Pərwərdigarning oqəzi silərgə tutixip, siləni Əzi silərgə bərgən yahxi zemindin tezla yəq kəlidu».

24

Yəxua pəyoqəmbərnəng pütkül İsrailni agahlandurup, ularoqə nəsihət kəlix

¹ Andin Yəxua İsrailning həmmə kəbililirini Xəkəmgə yioqip, İsrailning aqsakalliri, baxliqliri, həkim-sotqiliri bilən bəg-əməldarlarini qakirdi; ular əzlrini Hudaning huzurioqə hazır kəiloqanda ² Yəxua pütkül həlkqə: İsrailning Hudasi Pərwərdigar: — «Kədimki zamanda ata-bowiliringlar, jümlidin İbrahım bilən Nahorning atisi Tərah dəryaning u tərripidə olturatti; ular baxka ilahlarning kulluqida bolatti. □ ■ ³ Ləkin Mən atanglar İbrahımnı dəryaning u tərripidin elip kəlip, uni baxlap pütkül Qanaan zeminini aylandurup,

□ **24:2 «dəryaning u tərripidə»** — muxu yərdə «dərya» «Əfrat dəryası»ni kərsitidu. ■ **24:2** Yar. 11:26, 31; Qan. 26:5

uning nəslini awutup uningoğa Ishakni bərdim.
 □ ■ ⁴ Andin Mən Ishakka Yakup bilən Əsawni bərdim; Əsawoğa Seir taqlıq rayonini təwəlik kılıp bərdim, Yakup bilən oqulliri bolsa Misiroğa qüxüp bardı. ■ ⁵ Keyinrək Mən Musa bilən Hərunni əwətip, Misirliklər arisida əməllirim bilən ularoğa dəhətlik wabalarni qüxürdüm; andin siləni xu yərdin elip qıktım. ■ ⁶ Mən bu tərıqıdə ata-bowiliringlarni Misirdin elip qıqip, ular *Kızıl Dengiz*oğa yetip kəlginidə, misirliklər jəng hərwiliri wə atlık əskərliri bilən ata-bowiliringlarni koqlap dengizotıqə kəldi. □ ■ ⁷ Israillar xuan Pərwərdigaroğa nida kiliwidi, U silər bilən Misirliklərnin arisioğa tum karangotuluk qüxürdi; andin dengizni ularning üstigə basturup yaptı. Silər Öz kəzliringlar bilən Mening Misirdə nemə kılənimni kərdüngle; andin silər uzun wakitkiqə qəldə turdungle. ⁸ Keyinrək Mən siləni İordan dəryasining u tərıpidə turoğan Amoriylərnin zeminiğa baxlap kəldim; ular silər bilən soquxkanda mən ularni qolunglaroğa berip, silər ularning zeminini igilidinglar. Mən ularni aldinglardin yokitiwəttim.■

⁹ U wakitda Moabning padıxaıı, Zipporning oqlı Balak kopup, İsrail bilən jənggə qüxti wə siləni qarəax üqün Beorning oqlı Balaamni qakirip

□ **24:3** «dəryaning u tərıpidin» — muxu yərdə «dərya» «Əfrat dəryası»ni kərsitidu. ■ **24:3** Yar. 12:1; 21:2. ■ **24:4** Yar. 25:24; 36:8; 46:1 ■ **24:5** Mis. 3:10-22; 4:1-17; 12:37 □ **24:6** «ular *Kızıl Dengiz*oğa yetip kəlginidə» — muxu yərdə «ular» ıbraniy tilida «silər» eytilidu. ■ **24:6** Mis. 14:1 ■ **24:8** Qəl. 21:21, 33

kəldi; ¹⁰ lekin Mən Balaamning səzigə kulak salmidim; xuning bilən u silərgə qayta-qayta bəht-bərikət tilidi wə Mən silərnə *Balakning* qolidin qutquzdum.

¹¹ Keyinrək silər İordan dəryasidin ötüp Yerihoqa baroqanda Yerihoqning adəmliri Amoriylar, Pərizziylər, Qanaaniylar, Hittiylar, Girgaxiylar, Hiwiylar wə Yəbusiylar silər bilən uruxka kəpkini bilən Mən ularni qolunglaroqa tapxurup bərdim; ■ ¹² Mən aldinglaroqa serik hərini əwəttim, serik hərə Amoriylarning ikkila padixahini həydiwətkəndək ularnimu həydiwətti; bu ix silərnə qiliqinglar yaki okyayinglar bilən bolmidi. □ ■ ¹³ Mən silərgə öz qolunglar bilən əmgək singdurmigən bir zeminni, özunglar yasimoqan xəhərlərnə bərdim, wə silər xularda makan qildinglar; özunglar tikmigən üzümzarliqlar bilən zəytunzarliqlardin mewilirini yəwatisilər» dəydu, — dedi.■

¹⁴ — Xunga əmdi silər Pərwərdigardin kərkup ihlasmənlək wə həqiqət iqidə uning ibaditidə bolunglar; ata-bowiliringlar dəryaning u tərpidə wə Misirda qəqunəqan ilahlarnə taxlap, pəkət Pərwərdigarning kullukida bolunglar.□

¹⁵ Lekin əgər Pərwərdigarning ibaditi silərgə yaman kərünsə, kimgə ibadət

---

■ **24:11** Yə. 3:14; 6:1, 20; 10:8; 11:8 □ **24:12** «serik hərə» — ibraniy tilida adəttiki hərədin tehimu qong wə qəkkək birhil hərini kərsitixi mumkin. ■ **24:12** Mis. 23:28; Qan. 7:20; Zəb. 44:3 ■ **24:13** Qan. 6:10, 11, 12 □ **24:14** «dəryaning u tərpidə» — muxu yərdə «dərya» «Əfrat dəryasi»ni kərsitidu.

qilidioqininglarni talliwelinglar — møyli ata-bowiliringlar dəryaning u tərpidə turəqanda qokunəqan ilahlar bolsun yaki silər turuwatqan zemindiki Amoriylarning ilahliri bolsun, ularni tallanglar; lekin mən bilən öyümdikilər bolsaq Pərwərdigarning ibaditidə bolimiz, — dedi.

¹⁶ Həlk jawab berip: — Pərwərdigarni tərək etip baxqa ilahlarning ibaditidə bolux bizdin neri bolsun! ¹⁷ Qünki biz bilən ata-bowilirimizni «kulluk makani» boləqan Misir zeminidin qikirip, kəzimizning aldida bu qong möjizilik alamətlərnəni kərsitip, qaysi yolda mangmayli, qaysi həlkning arisidin ətməyli, bizni saqliəuqi Pərwərdigar Hudayimiz Əzidur! ¹⁸ Pərwərdigar bu zeminda turəqan barliq taipilərnəni, jümlidin Amoriylarni aldimizdin koqliwətti; xunga bizmu Pərwərdigarning ibaditidə bolimiz; qünki U bizning Təngrimizdur! — dedi.

¹⁹ Yəxua həlkqə: — Silər Pərwərdigarning ibaditidə bolalmaysilər, qünki U mukəddəs bir Hudadur; U wapasizlikqə həsət qiləuqi bir Təngri boləqəqqa, itaətsizlikliringlar bilən gunaqliringlarni kəqürəlməydu. ²⁰ Əgər silər Pərwərdigarni taxlap, yat ilahlarəqə qokunəqan bolsanglar Umu silərdin yüz ərüp, silərgə yaxilik qilip kəlgənnəng ornida silərgə bala kəltürüp yokitidu, — dedi.■

²¹ Lekin həlk Yəxuaəqə jawab berip: — Hərgiz undaq bolmaydu! Biz Pərwərdigarning ibaditidə bolimiz, — dedi.

²² Buni anglap Yəxua həlkqə: — Əzünglarning Pərwərdigarni, Uning ibaditidə boluxni

tallioqanliqinglaroqa ez-özünglaroqa guwahqi boldunglar, dewidi, ular: — Özimiz guwah! — döp jawab berixti.

²³ U: — Undaq bolsa əmdi aranglardiki yat ilahlarni qikirip taxliwetip, kənglünglarni Israilning Hudasi Pərwərdigaroqa intilidioqan kilinglar, dedi.

²⁴ Həlk Yəxua oqa jawab berip: — Biz Pərwərdigar Hudayimizning ibaditidə bolup, uning awazioqila kulak salidioqan bolimiz, dedi.

²⁵ Xuning bilən Yəxua u küni həlk bilən əhdə baqlixip, Xəkəmdə ular üçün həküm-bəlgilimilərnə tohtitip bərdi. ■ ²⁶ Andin Yəxua bu həmmə səzlərnə Pərwərdigarning qanun kitabioqa pütüp, yoqan bir taxni elip kelip, uni Pərwərdigarning muqəddəs jayining yenidiki dub dərihining astioqa tikləp koydi. ²⁷ Andin Yəxua həlkqə: — Mana bu tax bolsa bizgə guwah bolup turidu; qünki u Pərwərdigarning bizgə qiloqan həmmə səzlrini anglap turdi; u Pərwərdigar Hudayinglardin tanmasliqinglar üçün üstünglarda guwahqi bolup turidu, — dedi.

²⁸ Yəxua xularni döp həlkni yoloqa selip, hər birini öz miras yerigə yandurdi.

²⁹ Bu ixlardin keyin Nunning oqli, Pərwərdigarning quli Yəxua bir yüz on yexida wapat boldi. ³⁰ Ular uni elip berip, Əfrayim taqlıq rayonida, Gaax teqining ximal tərpidiki öz miras ülüxi bolqan Timnat-Serah degən jayda döp nə qildi. ■

³¹ Yəxuaning pütkül həyat künliridə, xundakla Yəxuadin keyin qaloqan, Pərwərdigarning Israil üqün qiloqan həmmə möjizilik əməllirini obdan bilidiqan aqsakallarning pütkül həyat künliridimu Israil Pərwərdigarning ibaditidə bolup turdi.

³² Yüsüpning səngəklirini bolsa, Israillar ularni Misirdin elip kəlgənidi. Ular bularni Xəkəmgə elip berip, Yakup Xəkəmning atisi Həmorning oqulliridin yüz kəsitaḥ kümüxkə setiwaloqan yərdə dəpnə kildi. Xu yər Yüsüpləarning miras ülüxi bolup qaldi. □ ■

³³ Hərunning oqlı Əliazarmu wapat boldi; ular uni oqlı Finihəskə miras qilip berilgən Əfrainning taqlıq rayonidiki Gibeah degən jayda dəpnə kildi. □

□ **24:32 «kəsitaḥ»** — həzirofiqə qimmiti eniklanmioqan birhil kümüx tənggə idi («Yar.» 33:19 wə «Ayup» 42:11). ■ **24:32** Yar. 33:18-20; Yar. 50:25; Mis. 13:19 □ **24:33 «Əfrainning taqlıq rayonidiki Gibeah»** — yaki «Əfrainning taqlıq rayonidiki dəng».

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5